

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณา

พระราชกำหนด
การแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตาม
ความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร

พ.ศ. ๒๕๖๖

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติอนุมัติแล้ว)

เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของวุฒิสภา

อ.พ. ๔/๒๕๖๖

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

www.senate.go.th

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาพระราชกำหนดฉบับนี้ได้ศึกษา วิเคราะห์ เปรียบเทียบ และนำเสนอข้อมูลสำคัญที่จำเป็นต่อการพิจารณาพระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติอนุมัติแล้ว

ทั้งนี้ เพื่อใช้ในราชการวงงานด้านนิติบัญญัติของวุฒิสภา โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น สำหรับประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภา

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สิงหาคม ๒๕๖๖

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นางสาวนภาพร ใจดี	เลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์	รองเลขาธิการวุฒิสภา
นายโสภณ ชวตบุษย์จารุ	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวนภาพร ชวรงค์	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางเกตุจินท์ วลัยจางค์	นิติกรชำนาญการ
นางสาวจิตร์กาน เจียรตระกูล	วิทยากรชำนาญการ
นายพัลลภ วงศ์พานิช	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางรัตติกานต์ นวลสุข	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางกาญจนา ผลาชีวะ	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๙๖

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๑๕

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกวุฒิสภา และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาพระราชกำหนดเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมวุฒิสภา สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาพระราชกำหนดได้จากเว็บไซต์วุฒิสภา www.senate.go.th

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑ สารสำคัญ และบทวิเคราะห์

พระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตาม
ความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติอนุมัติแล้ว)

๑. สารสำคัญของพระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตาม
ความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖ ๑
๒. บทวิเคราะห์พระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตาม
ความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖ ๙

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา

พระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตาม
ความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติอนุมัติแล้ว)

๑. บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกต
พระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตาม
ความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๑ -
๒. ข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับพระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูล
เพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒ -

ภาคผนวก

- สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ นร ๐๕๐๓/๑๕๔๗๔ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖
เรื่อง พระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตาม
ความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖
กราบเรียน ประธานวุฒิสภา (๑)
- พระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตาม
ความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติอนุมัติแล้ว) (๒)

ส่วนที่ ๑

สาระสำคัญ และบทวิเคราะห์
พระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตาม
ความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร

พ.ศ. ๒๕๖๖

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติอนุมัติแล้ว)

สาระสำคัญ
ของพระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตาม
ความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร
พ.ศ. ๒๕๖๖

ตามที่ได้มีการประกาศใช้พระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นกฎหมายแล้ว นายกรัฐมนตรีจึงได้เสนอพระราชกำหนดดังกล่าวเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย^๑ โดยที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติอนุมัติพระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖ แล้ว

^๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๒ บัญญัติไว้ ดังนี้

“มาตรา ๑๗๒ ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้

การตราพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้

ในการประชุมรัฐสภาคราวต่อไป ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า ถ้าอยู่นอกสมัยประชุมและการรอการเปิดสมัยประชุมสามัญจะเป็นการชักช้า คณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาสมัยวิสามัญเพื่อพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดโดยเร็ว ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติหรือสภาผู้แทนราษฎรอนุมัติแต่วุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบต่อกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น

หากพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่งมีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด และพระราชกำหนดนั้นต้องตกไปตามวรรคสาม ให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอยู่ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกมีผลใช้บังคับต่อไปนับแต่วันที่มีการไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้น มีผล

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาอนุมัติพระราชกำหนดนั้น หรือถ้าวุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยืนยันการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้น มีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติต่อไป

การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีไม่อนุมัติ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การพิจารณาพระราชกำหนดของสภาผู้แทนราษฎรและของวุฒิสภา และการยืนยันการอนุมัติพระราชกำหนด จะต้องกระทำในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภานั้น ๆ”

พระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศ
เกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖ มีหลักการและเหตุผล ดังนี้

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศ
เกี่ยวกับภาษีอากร

เหตุผล

โดยที่ประเทศไทยต้องปฏิบัติตามพันธกรณี ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษีอากรแบบร้องขอ
ตามความตกลงหรืออนุสัญญาเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อน และการป้องกันการเลี่ยงรัษฎากร
และความตกลงพหุภาคีว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือด้านการบริหารภาษี และต้องปฏิบัติตามพันธกรณี
ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลบัญชีทางการเงินแบบอัตโนมัติตามความตกลงพหุภาคี ระหว่างเจ้าหน้าที่
ผู้มีอำนาจในการแลกเปลี่ยนข้อมูลบัญชีทางการเงินแบบอัตโนมัติ ประกอบกับประเทศไทย
เป็นภาคีสมาชิกของ Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes
ซึ่งเป็นกรอบความร่วมมือเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษีอากรขององค์การเพื่อความร่วมมือ
ทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development)
ประเทศไทยจึงต้องดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษีอากรแบบร้องขอและข้อมูลบัญชีทางการเงิน
แบบอัตโนมัติกับคู่ภาคีของความตกลงดังกล่าวภายในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งการดำเนินการ
ดังกล่าวเป็นเรื่องใหม่ และมีความซับซ้อนในทางปฏิบัติ จึงต้องใช้เวลาแก่สถาบันการเงินซึ่งจะเป็น
ผู้มีหน้าที่รายงาน ในการตรวจสอบและจัดเตรียมข้อมูลบัญชีทางการเงินที่อยู่ในความครอบครองดูแล
ของตนเพื่อใช้ในการแลกเปลี่ยน หากสถาบันการเงินของประเทศไทยไม่สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลได้
ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ประเทศไทยก็จะต้องถูกจัดให้เป็นประเทศที่ไม่ให้ความร่วมมือทางภาษี
กับสหภาพยุโรปและกลุ่มประเทศ OECD อันเป็นคู่ค้าสำคัญ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคง
ในทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างรุนแรงโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้ รัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ
ในเรื่องดังกล่าวต่อสภาผู้แทนราษฎรซึ่งพิจารณาชั้นกรรมาธิการเสร็จสิ้นแล้ว แต่เนื่องจากการปิด
สมัยประชุมสภาเสียก่อน ร่างพระราชบัญญัตินี้จึงค้างการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร
ซึ่งหากไม่ตราพระราชกำหนดขึ้น ก็จะไม่มีความหมายที่กำหนดให้ต้องมีการปฏิบัติตามพันธกรณีดังกล่าว
กรณีจึงเป็นเหตุฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษา
ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

พระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศ
เกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖ มีเนื้อหารวมจำนวน ๓๓ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. วันใช้บังคับ

พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป (มาตรา ๒)

๒. ผู้รักษาการตามพระราชกำหนด

กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกำหนดนี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชกำหนดนี้ (มาตรา ๖)

๓. การส่งและการปฏิบัติตามคำสั่งหรือหนังสืออื่นใดของอธิบดีกรมสรรพากร

๓.๑ กำหนดหลักเกณฑ์ในการส่งคำสั่งหรือหนังสืออื่นใดที่อธิบดีกรมสรรพากร มีถึงบุคคลใดตามพระราชกำหนดนี้ ให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือให้นำไปส่ง ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ หรือสำนักงานของบุคคลนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชกำหนดนี้ (มาตรา ๔)

๓.๒ กำหนดหลักเกณฑ์ในการส่งคำสั่งหรือหนังสืออื่นใดที่อธิบดีกรมสรรพากรส่งไปยังบุคคลใดตามพระราชกำหนดนี้ หรือบรรดาข้อมูล บัญชีทางการเงิน คำชี้แจง เอกสาร หรือหลักฐานใด ๆ ที่บุคคลใดต้องจัดทำหรือนำส่งให้แก่อธิบดีกรมสรรพากรตามพระราชกำหนดนี้ อาจกระทำด้วยกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๕)

๔. หมวด ๑ การแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบร้องขอ (มาตรา ๗ ถึงมาตรา ๑๒)

๔.๑ กำหนดบทนิยามของคำว่า “ความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร” และ “คู่สัญญา” ในหมวด ๑ การแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบร้องขอ ดังนี้

“ความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร” หมายความว่า

(๑) ความตกลงหรืออนุสัญญาเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อนและการป้องกันการเลี่ยงรัษฎากรที่รัฐบาลไทยหรือสำนักงานการค้าและเศรษฐกิจไทยทำกับคู่สัญญา หรือ

(๒) ความตกลงพหุภาคีว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือด้านการบริหารภาษีที่รัฐบาลไทยได้เข้าผูกพันเป็นภาคี

“คู่สัญญา” หมายความว่า รัฐบาลต่างประเทศ หรือหน่วยงานต่างประเทศ ที่ได้ทำความตกลงหรืออนุสัญญาเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อนและการป้องกันการเลี่ยงรัษฎากรกับรัฐบาลไทยหรือสำนักงานการค้าและเศรษฐกิจไทย หรือที่เป็นภาคีตามความตกลงพหุภาคีว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือด้านการบริหารภาษี

(มาตรา ๗)

๔.๒ กำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้บังคับสำหรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามการร้องขอ สำหรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยกับเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญาภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร ทั้งนี้ การแลกเปลี่ยนข้อมูลดังกล่าวต้อง

(๑) เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการบริหารการจัดเก็บภาษีอากรและการบังคับใช้กฎหมายภาษีอากรของคู่สัญญาผู้ร้องขอ และ

(๒) เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลซึ่งอยู่ระหว่างการตรวจสอบ การสอบสวน การดำเนินคดี หรือการบังคับคดีในทางภาษีอากรโดยคู่สัญญาผู้ร้องขอ รวมทั้งข้อมูลของบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว

(มาตรา ๘)

๔.๓ กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการทำคำร้องขอข้อมูลของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญา รวมทั้งหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยจะพิจารณาคำร้องขอข้อมูลภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากรของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญา โดยอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) รายละเอียดข้อมูลของบุคคลซึ่งอยู่ระหว่างการตรวจสอบ การสอบสวน การดำเนินคดี หรือการบังคับคดีในทางภาษีอากรโดยคู่สัญญาผู้ร้องขอ หรือข้อมูลของบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว

(๒) ข้อมูลที่ร้องขอ รวมถึงลักษณะและรูปแบบของข้อมูลที่คู่สัญญาผู้ร้องขอประสงค์จะให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยจัดส่งให้

(๓) วัตถุประสงค์ในทางภาษีที่เป็นเหตุในการขอข้อมูล

(๔) เหตุที่ทำให้เชื่อว่ามีข้อมูลที่ร้องขออยู่ในประเทศไทย หรือมีข้อมูลที่ร้องขออยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของบุคคลซึ่งอยู่ในประเทศไทย

(๕) ชื่อและที่อยู่ของบุคคลซึ่งเชื่อว่าครอบครองข้อมูลที่ร้องขอ

(๖) ข้อความซึ่งแสดงให้เห็นว่าการร้องขอดังกล่าวสอดคล้องกับกฎหมายหรือแนวปฏิบัติในทางบริหารของคู่สัญญาผู้ร้องขอ เพื่อแสดงให้เห็นว่าหากข้อมูลนั้นอยู่ในดินแดนของคู่สัญญาผู้ร้องขอ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญาผู้ร้องขอจะสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้ตามกฎหมายหรือแนวปฏิบัติปกติในทางบริหารของคู่สัญญาผู้ร้องขอ และการขอข้อมูลนั้นสอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร

(๗) ข้อความซึ่งแสดงให้เห็นว่าคู่สัญญาผู้ร้องขอได้ดำเนินการทั้งหมดเท่าที่ตนจะสามารถกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลดังกล่าวแล้ว หรือในกรณีที่มีมาตรการที่สามารถดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลดังกล่าวแต่การดำเนินการดังกล่าวจะทำให้เกิดความยากลำบากเกินสมควร

(มาตรา ๙)

๔.๔ กำหนดเหตุในการที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยจะปฏิเสธการแลกเปลี่ยนข้อมูล ยกตัวอย่างเช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูลจะเป็นการขัดต่อกฎหมายหรือแนวปฏิบัติปกติในทางบริหารของประเทศไทยหรือของคู่สัญญาผู้ร้องขอ หรือการแลกเปลี่ยนข้อมูลจะมีผลเป็นการเปิดเผยความลับทางการค้า ธุรกิจอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือความลับทางวิชาชีพหรือกรรมวิธีทางการค้า หรือข้อมูลที่เปิดเผยจะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (มาตรา ๑๐)

๔.๕ กำหนดขั้นตอนในการพิจารณาคำร้องขอข้อมูล โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยพิจารณาคำร้องขอข้อมูลของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญา โดยพิจารณาว่าข้อมูลนั้นอยู่ในหลักเกณฑ์การแลกเปลี่ยนข้อมูลตามมาตรา ๘ หรือไม่ และคำร้องขอข้อมูลนั้นมีรายการครบถ้วนและมีรายละเอียดที่ชัดเจนเพียงพอต่อการดำเนินการ หรือไม่ รวมทั้งมีเหตุในการปฏิเสธการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามมาตรา ๑๐ หรือไม่ และให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยเห็นว่าคำร้องขอข้อมูลนั้นมีรายการไม่ครบถ้วน หรือมีรายละเอียดไม่ชัดเจนหรือไม่เพียงพอต่อการดำเนินการตามคำร้องขอข้อมูลได้ ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยแจ้งเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญาผู้ร้องขอว่าคำร้องขอดังกล่าวมีรายการไม่ครบถ้วน หรือมีรายละเอียดไม่ชัดเจนหรือไม่เพียงพอต่อการดำเนินการตามคำร้องขอได้ และแจ้งเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญาผู้ร้องขอให้จัดทำข้อมูลเพิ่มเติมส่งมายังเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๒) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยพิจารณาคำร้องขอข้อมูลแล้ว เห็นว่าคำร้องขอข้อมูลนั้นไม่อยู่ในหลักเกณฑ์การแลกเปลี่ยนข้อมูลตามมาตรา ๘ หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญาผู้ร้องขอไม่ดำเนินการจัดทำและส่งข้อมูลเพิ่มเติมภายในระยะเวลาที่กำหนดในวรรคสองโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือมีเหตุปฏิเสธการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามมาตรา ๑๐ ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยปฏิเสธคำร้องขอข้อมูลพร้อมแจ้งเหตุผลของการปฏิเสธให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญาผู้ร้องขอทราบ

(๓) เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนและมีรายละเอียดที่ชัดเจน รวมทั้งไม่มีเหตุปฏิเสธให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามที่ได้รับการร้องขอ หากยังไม่มีข้อมูล ให้สั่งการให้อธิบดีกรมสรรพากรดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลตามที่ได้รับการร้องขอนั้น และส่งให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยเพื่อใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามที่ได้รับการร้องขอได้ (มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒)

๕. หมวด ๒ การแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติ (มาตรา ๑๓ ถึงมาตรา ๒๔)

๕.๑ กำหนดบทนิยามคำว่า “ความตกลง” “คู่สัญญา” “บัญชีทางการเงิน” และ “ผู้ที่ต้องถูกรายงาน” ในหมวด ๒ การแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติ ดังนี้

“ความตกลง” หมายความว่า ความตกลงพหุภาคีระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการแลกเปลี่ยนข้อมูลบัญชีทางการเงินแบบอัตโนมัติ

“คู่สัญญา” หมายความว่า รัฐหรือภาคีตามความตกลง ทั้งนี้ ตามรายชื่อที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“บัญชีทางการเงิน” หมายความว่า บัญชีรับฝากเงิน บัญชีรับฝากสินทรัพย์ บัญชีเพื่อการลงทุน หรือกรรมธรรม์ประกันชีวิต ของลูกค้าของผู้มีหน้าที่รายงาน

“ผู้ที่ต้องถูกรายงาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีถิ่นที่อยู่ทางภาษีในดินแดนของคู่สัญญา หรือกองมรดกของเจ้ามรดกซึ่งมีถิ่นที่อยู่ทางภาษีในดินแดนของคู่สัญญา

(มาตรา ๑๓)

๕.๒ กำหนดกรอบของการบังคับใช้ของหมวดนี้ โดยกำหนดว่าภายใต้ความตกลง ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยมีอำนาจแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติซึ่งข้อมูลบัญชีทางการเงินที่ต้องถูกรายงานที่ได้รับมาจากผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา ๑๘ แก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญา โดยข้อมูลที่จะแลกเปลี่ยนกับคู่สัญญาใด ต้องเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่ต้องถูกรายงาน ซึ่งมีถิ่นที่อยู่ทางภาษีในดินแดนของคู่สัญญานั้น (มาตรา ๑๔)

๕.๓ กำหนดผู้มีหน้าที่รายงานข้อมูลบัญชีทางการเงินที่ต้องถูกรายงานต่ออธิบดีกรมสรรพากร ซึ่งประกอบด้วย (๑) สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน (๒) บริษัทหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (๓) สถาบันการเงินของรัฐ ที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น (๔) ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต (๕) ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (๖) ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาตามกฎหมายว่าด้วยการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา (๗) ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตติดตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ (๘) ทรัสต์ตามกฎหมายว่าด้วยทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน และ (๙) บุคคลอื่นใด ซึ่งมีข้อมูลบัญชีทางการเงินตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนด โดยผู้มีหน้าที่รายงานต้องมีลักษณะหรือการให้บริการหรือทำธุรกรรมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๑๕)

๕.๔ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อกำหนดยกเว้นบุคคลผู้มีหน้าที่รายงานให้ไม่ต้องมีหน้าที่รายงาน (มาตรา ๑๖)

๕.๕ กำหนดกระบวนการตรวจสอบบัญชีทางการเงิน (Due Diligence) เพื่อกำหนดบัญชีทางการเงินที่ต้องถูกรายงาน ยกตัวอย่างเช่น บัญชีรับฝากเงิน บัญชีรับฝากสินทรัพย์ บัญชีเพื่อการลงทุน หรือกรรมธรรม์ประกันชีวิต ของลูกค้าของผู้มีหน้าที่รายงาน โดยให้ผู้มีหน้าที่รายงาน จัดให้ลูกค้าแจ้งและยืนยันข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นที่อยู่ทางภาษีทุกครั้งที่มีการเปิดบัญชีทางการเงินใหม่ ซึ่งได้แก่ บัญชีทางการเงินที่มีลักษณะและไม่เป็นบัญชีทางการเงินที่ถูกยกเว้นการรายงานตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เมื่อลูกค้าแจ้งและยืนยันข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นที่อยู่ทางภาษีแล้ว ให้ผู้มีหน้าที่รายงาน ตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวและหากพบว่าบัญชีทางการเงินใดถือโดยลูกค้าซึ่งเป็นผู้ที่ต้องถูกรายงาน หรือถือโดยลูกค้าซึ่งมีผู้มีอำนาจควบคุมเป็นผู้ที่ต้องถูกรายงาน ซึ่งไม่หมายความรวมถึงหน่วยงานของรัฐบาลต่างประเทศ องค์กรระหว่างประเทศ ธนาคารกลาง และหน่วยงานทางการเงินอื่น ทั้งนี้ เฉพาะที่มีลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ประกาศกำหนด ให้ผู้มีหน้าที่รายงานกำหนดให้บัญชีทางการเงินดังกล่าวเป็นบัญชีทางการเงินที่ต้องถูกรายงาน

อนึ่ง หลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาถิ่นที่อยู่ทางภาษีของผู้ที่ต้องถูกรายงาน การแจ้งและยืนยันข้อมูล และการตรวจสอบข้อมูล ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ กฎกระทรวงอาจกำหนดให้แตกต่างกันตามประเภทหรือมูลค่าของบัญชีทางการเงินก็ได้

(มาตรา ๑๓ นิยามคำว่า “บัญชีทางการเงิน” และ “ผู้ที่ต้องถูกรายงาน” ประกอบมาตรา ๑๗)

๕.๖ กำหนดรายละเอียดข้อมูลที่มีหน้าที่รายงานต้องส่งให้อธิบดีกรมสรรพากร ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ของปีถัดไป เพื่อส่งให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยใช้ในการ แลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติ ประกอบด้วย (๑) ข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าของบัญชีหรือผู้มีอำนาจควบคุม ของเจ้าของบัญชี (๒) ข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีทางการเงิน และ (๓) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้มีหน้าที่รายงาน ทั้งนี้ การส่งข้อมูลดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และรูปแบบการส่งข้อมูลที่อธิบดี กรมสรรพากรประกาศกำหนด (มาตรา ๑๘)

๕.๗ กำหนดให้ผู้มีหน้าที่รายงานมีหน้าที่ในการเพิ่มหรือยกเลิกบัญชีทางการเงิน ที่ต้องถูกรายงาน กรณีปรากฏข้อเท็จจริงแก่ผู้มีหน้าที่รายงานว่ามีข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงไป อันมีผลทำให้ บัญชีทางการเงินใดเป็นบัญชีทางการเงินที่ต้องถูกรายงานหรือทำให้ไม่เป็นบัญชีทางการเงินที่ต้อง ถูกรายงานอีกต่อไป (มาตรา ๑๙)

๕.๘ กำหนดให้ผู้มีหน้าที่รายงานมีหน้าที่ในการเก็บรักษารายการและหลักฐาน การดำเนินการต่าง ๆ ว่าได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวดนี้ และข้อมูลที่รวบรวมมาจากกระบวนการ ตรวจสอบบัญชีทางการเงินตามหมวดนี้เป็นระยะเวลา ๖ ปี นับแต่วันสิ้นปีปฏิทินที่เสร็จสิ้นกระบวนการ ตรวจสอบบัญชีทางการเงินนั้น (มาตรา ๒๐)

๕.๙ กำหนดให้อำนาจอธิบดีกรมสรรพากรในการออกคำสั่งให้ผู้มีหน้าที่รายงาน กรรมการ ผู้จัดการ บุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการของผู้มีหน้าที่รายงาน หรือตัวแทนซึ่งได้รับแต่งตั้ง ให้ดำเนินการแทนผู้มีหน้าที่รายงาน มาให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งบัญชีทางการเงิน เอกสาร หรือหลักฐานใด ๆ อันควรแก่เรื่องมาตรวจสอบได้ (มาตรา ๒๑)

๕.๑๐ กำหนดให้อำนาจอธิบดีกรมสรรพากรในการสั่งให้ผู้มีหน้าที่รายงานปฏิบัติ ให้ถูกต้องหรือแก้ไขข้อมูลที่รายงานให้ถูกต้องครบถ้วน (มาตรา ๒๓)

๕.๑๑ กำหนดให้กรณีที่ปรากฏแก่อธิบดีกรมสรรพากรว่า ผู้มีหน้าที่รายงาน ผู้ที่ต้องถูกรายงาน หรือบุคคลอื่นใด กระทำการใด ๆ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อไม่ต้องปฏิบัติตาม บทบัญญัติในเรื่องการแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติ ให้อธิบดีกรมสรรพากรมีอำนาจสั่งให้ ผู้มีหน้าที่รายงาน หรือผู้ที่ต้องถูกรายงาน หรือบุคคลอื่นดังกล่าวปฏิบัติให้ถูกต้อง (มาตรา ๒๔)

๖. หมวด ๓ อำนาจของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ (มาตรา ๒๕)

กำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยมีอำนาจเปิดเผยข้อมูลที่ได้รับ ตามพระราชกำหนดนี้ หรือข้อมูลที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญา ให้แก่เจ้าพนักงานประเมิน ตามประมวลรัษฎากร หรือกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียม หรือตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรอื่น ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (มาตรา ๒๕)

๗. หมวด ๔ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๑)

กำหนดโทษทางปกครองหรือโทษทางอาญากรณีบุคคลใดที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ของอธิบดีกรมสรรพากรที่นำมาให้ถ้อยคำ หรือส่งคำชี้แจง หรือรวบรวมและนำส่งข้อมูลตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีกรมสรรพากรตามมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ รวมทั้งกรณี การแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดความจริง ในการดำเนินการ หรือการให้ข้อมูลตามมาตรา ๑๒

มาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ และผู้มีหน้าที่รายงานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ แล้วแต่กรณี นอกจากนี้ ยังได้กำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้ที่ล่วงรู้ข้อมูลจากการปฏิบัติตามพระราชกำหนดนี้ แล้วนำไปเปิดเผยแก่บุคคลอื่น ซึ่งมีได้เป็นการเปิดเผยข้อมูลตามหน้าที่และอำนาจตามพระราชกำหนดนี้

๘. บทเฉพาะกาล (มาตรา ๓๒ ถึงมาตรา ๓๓)

๘.๑ กำหนดกระบวนการตรวจสอบบัญชีทางการเงิน (Due Diligence) สำหรับ บัญชีทางการเงินที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ เพื่อกำหนดบัญชีทางการเงิน ที่ต้องถูกรายงาน โดยให้ผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา ๑๕ ตรวจสอบบัญชีทางการเงินที่มีอยู่ในวันก่อน วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับของลูกค้านของตน และหากพบว่าบัญชีทางการเงินใดถือโดยลูกค้า ซึ่งเป็นผู้ที่ต้องถูกรายงาน หรือถือโดยลูกค้าซึ่งมีผู้มีอำนาจควบคุมเป็นผู้ที่ต้องถูกรายงาน ให้ผู้มีหน้าที่ รายงานกำหนดให้บัญชีทางการเงินดังกล่าวเป็นบัญชีทางการเงินที่ต้องถูกรายงานตามหมวด ๒ การแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบบัญชีทางการเงิน และระยะเวลาในการส่งข้อมูลที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งอาจกำหนดให้แตกต่างกันตามประเภท หรือมูลค่าของบัญชีทางการเงินก็ได้ (มาตรา ๓๒)

๘.๒ กำหนดห้ามมิให้ใช้บังคับบทบัญญัติมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๓๒ ในการลงโทษหรือในทางที่จะเป็นผลร้ายแก่ผู้มีหน้าที่รายงาน จนกว่ากฎกระทรวงหรือประกาศตามมาตรา ดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับ (มาตรา ๓๓)

บทวิเคราะห์
พระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตาม
ความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร
พ.ศ. ๒๕๖๖

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการตราพระราชกำหนด

พระราชกำหนดเป็นกฎหมายที่มีสถานะในระดับเดียวกับพระราชบัญญัติ แต่ออกโดยฝ่ายบริหารซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๒^๒ ได้บัญญัติหลักเกณฑ์ในการตราพระราชกำหนดว่า จะต้องเป็นกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ และให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้

เมื่อพิจารณาเหตุผลของการตราพระราชกำหนดฉบับนี้ สรุปความได้ว่า โดยที่ประเทศไทย ต้องปฏิบัติตามพันธกรณีในการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษีอากรแบบร้องขอตามความตกลงหรืออนุสัญญา เพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อน และการป้องกันการเลี่ยงรัษฎากร และความตกลงพหุภาคีว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือด้านการบริหารภาษี และต้องปฏิบัติตามพันธกรณีในการแลกเปลี่ยนข้อมูลบัญชีทางการเงินแบบอัตโนมัติตามความตกลงพหุภาคี ระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการแลกเปลี่ยน ข้อมูลบัญชีทางการเงินแบบอัตโนมัติ ประกอบกับประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกของ Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes ซึ่งเป็นกรอบความร่วมมือ เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษีอากรขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development) ประเทศไทยจึงต้องดำเนินการ แลกเปลี่ยนข้อมูลภาษีอากรแบบร้องขอและข้อมูลบัญชีทางการเงินแบบอัตโนมัติกับคู่ภาคีของความตกลง ดังกล่าวภายในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นเรื่องใหม่ และมีความซับซ้อน ในทางปฏิบัติ จึงต้องให้เวลาแก่สถาบันการเงินซึ่งจะเป็นผู้มีหน้าที่รายงาน ในการตรวจสอบ และจัดเตรียม ข้อมูลบัญชีทางการเงินที่อยู่ในความครอบครองดูแลของตนเพื่อใช้ในการแลกเปลี่ยน หากสถาบันการเงิน ของประเทศไทยไม่สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลได้ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ประเทศไทยก็จะถูกจัดให้ เป็นประเทศที่ไม่ให้ความร่วมมือทางภาษีกับสหภาพยุโรปและกลุ่มประเทศ OECD อันเป็นคู่ค้าสำคัญ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างรุนแรงโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้ รัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติในเรื่องดังกล่าวต่อสภาผู้แทนราษฎรซึ่งพิจารณาขึ้นกรรมาธิการ เสร็จสิ้นแล้ว แต่เนื่องจากการปิดสมัยประชุมสภาเสียก่อน ร่างพระราชบัญญัตินี้จึงค้างการพิจารณา

^๒ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑ หน้า ๑

ของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งหากไม่ตราพระราชกำหนดขึ้น ก็จะไม่มีความหมายที่กำหนดให้ต้องมีการปฏิบัติตามพันธกรณีดังกล่าว กรณีจึงเป็นเหตุฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

๒. ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร^๓

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาพระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยสรุปผลการพิจารณาได้ ดังนี้

๒.๑ สารสำคัญของพระราชกำหนด

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ) ได้แถลงถึงเหตุผลพร้อมทั้งความจำเป็นในการตราพระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยสรุปได้ ดังนี้

โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๒ ได้บัญญัติให้การตราพระราชกำหนดให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ และในการประชุมรัฐสภาคราวต่อไป ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า เนื่องจากประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกของ Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes ซึ่งเป็นกรอบความร่วมมือเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษีอากรขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา ประเทศไทยจึงต้องยกระดับการแลกเปลี่ยนข้อมูลให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลเพื่อสร้างความโปร่งใสและความเป็นธรรมในระบบภาษีอากร โดยต้องดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษีอากรแบบร้องขอสำหรับข้อมูลที่อยู่นอกเหนืออำนาจตามประมวลรัษฎากร และดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูลบัญชีทางการเงินแบบอัตโนมัติตามความตกลงพหุภาคีระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินแบบอัตโนมัติ (Multilateral Competent Authority Agreement on Automatic Exchange of Financial Account Information : MCAA CRS) ที่รัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๕ ซึ่งพระราชกำหนดฉบับนี้ถือเป็นกฎหมายภายในที่อนุวัติการตามความตกลงดังกล่าวให้มีผลบังคับใช้ต่อไป ทั้งนี้ ที่ผ่านมารัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติในเรื่องดังกล่าวต่อสภาผู้แทนราษฎรซึ่งพิจารณาในวาระที่ ๒ ชั้นกรรมาธิการเสร็จสิ้นแล้ว แต่เนื่องจากการปิดสมัยประชุมสภาเสียก่อน ร่างพระราชบัญญัตินี้จึงค้างการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งหากไม่ตราพระราชกำหนดขึ้น

^๓ สามารถสืบค้นเอกสารแนบระเบียบวาระ เอกสารประกอบการพิจารณา บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้จากเว็บไซต์ E-Library ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร <https://library2.parliament.go.th/library/home.html> หรือสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๑ ถึง ๔ ในหน้าที่ ๑๗

ก็จะไม่มีกฎหมายที่กำหนดให้ต้องมีการปฏิบัติตามพันธกรณีดังกล่าว กรณีจึงเป็นเหตุฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

๒.๒ การอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ฝ่ายที่เห็นด้วยกับการเสนอพระราชกำหนดฉบับนี้ มีความเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- การตราพระราชกำหนดฉบับนี้ จะทำให้ประเทศไทยสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษีอากรแบบร้องขอและข้อมูลบัญชีทางการเงินแบบอัตโนมัติกับคู่ภาคีของความตกลงที่ประเทศไทยต้องปฏิบัติตามพันธกรณีต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างถูกต้อง ป้องกันการเลี่ยงภาษี นำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการบริหารจัดการภาษีระหว่างประเทศ และทำให้ประเทศไทยไม่ถูกจัดให้เป็นประเทศที่ไม่ให้ความร่วมมือทางภาษีกับสหภาพยุโรปและกลุ่มประเทศ OECD อันเป็นคู่ค้าสำคัญ รวมทั้งสามารถสร้างความน่าเชื่อถือในระบบภาษีอากรและข้อมูลทางการเงิน ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ

ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการเสนอพระราชกำหนดฉบับนี้ มีความเห็นสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) การตราพระราชกำหนดดังกล่าวมิได้เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้แต่ประการใด เนื่องจากเมื่อตรวจสอบข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของ OECD ปรากฏข้อมูลว่า ประเทศไทยยังอยู่ระหว่างการออกกฎหมายภายในประเทศ และไม่ปรากฏว่ามีการกำหนดเวลาในการดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ตามเหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้แต่อย่างใด โดยข้อมูลในเว็บไซต์ดังกล่าวระบุไว้ว่าประเทศที่จะต้องดำเนินการภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีจำนวนประมาณ ๕ ถึง ๖ ประเทศเท่านั้น เช่น สาธารณรัฐอาเซอร์ไบจาน (Azerbaijan) สาธารณรัฐโคลอมเบีย (Colombia) สาธารณรัฐสหกรณ์กายอานา (Guyana) และสาธารณรัฐเซเนกัล (Senegal)

๒) หากไม่มีการตราพระราชกำหนดฉบับนี้ แต่มีการดำเนินการโดยตราเป็นพระราชบัญญัติจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทย หรือไม่ อย่างไร และเหตุใดจึงมีการเสนอร่างพระราชบัญญัติการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ล่าช้า รวมทั้งเหตุใดจึงไม่รอให้มีการยืนยันร่างพระราชบัญญัติการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. เนื่องจากคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร

พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวเสร็จสิ้นแล้ว ทั้งนี้ เพื่อให้รัฐสภา ได้มีการพิจารณาอย่างรอบคอบและถี่ถ้วน อีกทั้งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้มีการเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างกว้างขวาง และครอบคลุมทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญเรียบร้อยแล้ว หรือไม่ อย่างไร

๓) กรมสรรพากรในฐานะเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยจะมีแนวทางในการเก็บรักษาข้อมูลบัญชีทางการเงินที่จะต้องถูกรายงานตามมาตรา ๑๘ ได้เหมาะสม หรือไม่ อย่างไร

๔) กรณียังไม่ปรากฏความชัดเจนเกี่ยวกับหน่วยงานที่จะเป็นผู้รับผิดชอบต่อความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการรั่วไหลของข้อมูลบัญชีทางการเงินดังกล่าว

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับพระราชกำหนดฉบับนี้สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑) พระราชกำหนดฉบับนี้ยังไม่ปรากฏบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไว้อย่างชัดเจน ทั้งที่ข้อมูลของผู้ถูกร้องขอเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่สำคัญ ซึ่งมีข้อสังเกตว่า ตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง ที่ได้บัญญัติให้ การส่งข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีทางการเงินที่ต้องถูกรายงานและข้อมูลของผู้มีหน้าที่รายงานตามที่กำหนดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และรูปแบบการส่งข้อมูลที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนดนั้น เป็นการบัญญัติไว้เพื่อให้สามารถคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่จำเป็นต้องถูกรายงาน ป้องกันมิให้เกิดการละเมิด และการนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หรือไม่ อย่างไร รวมทั้งจะมีแนวทางคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ถูกเผยแพร่ข้อมูลไปยังประเทศคู่สัญญา อย่างไร

๒) มาตรา ๔ วรรคสอง ที่ได้บัญญัติให้ มีการเลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่งในการส่งคำสั่งหรือหนังสืออื่นใดที่อธิบดีกรมสรรพากรมีถึงบุคคลใดตามพระราชกำหนดฉบับนี้ กล่าวคือ “ในกรณีที่ไม่สามารถส่งตามวิธีในวรรคหนึ่งได้ หรือบุคคลนั้นออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ใช้วิธีปิดคำสั่งหรือหนังสืออื่น แล้วแต่กรณี ในที่ซึ่งเห็นได้ง่าย ณ ที่อยู่ หรือสำนักงานของบุคคลนั้น หรือบ้านที่บุคคลนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรครั้งสุดท้าย หรือโฆษณาข้อความย่อในหนังสือพิมพ์ที่จำหน่ายเป็นปกติในท้องถิ่นนั้น หรือโฆษณาทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์สาธารณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวงก็ได้” นั้น เห็นว่า ควรใช้ถ้อยคำว่า “และ” แทนคำว่า “หรือ” เนื่องจากหากมีการเลือกใช้วิธีในการส่งคำสั่งหรือหนังสืออื่นใดดังกล่าว เช่น การโฆษณาข้อความย่อในหนังสือพิมพ์ที่จำหน่ายเป็นปกติในท้องถิ่นนั้นเพียงวิธีเดียว อาจทำให้ไม่สามารถส่งคำสั่งหรือหนังสืออื่นใดถึงบุคคลที่ต้องการได้ ซึ่งในปัจจุบันมีบุคคลที่เข้าถึงสื่อหนังสือพิมพ์เป็นจำนวนน้อย จึงอาจทำให้บุคคลดังกล่าวไม่ได้รับคำสั่งหรือหนังสืออื่นใดนั้น แต่หากใช้คำว่า “และ” จะทำให้ต้องมีการใช้วิธีในการส่งคำสั่งหรือหนังสืออื่นใดนั้นตามที่กำหนดไว้ทั้งหมด ซึ่งจะทำให้เชื่อมั่นได้ว่าบุคคลนั้นจะได้รับคำสั่งหรือหนังสืออื่นใดนั้น

๓) มาตรา ๑๐ (๓) ตอนท้าย ที่บัญญัติให้ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยมีดุลพินิจในการปฏิเสธการแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบร้องขอ หากข้อมูลที่ร้องขอนั้นจะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนนั้น อาจมีความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยในการพิจารณาลักษณะข้อมูลที่จะถือว่าขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน และหากประเทศไทยปฏิเสธการแลกเปลี่ยนข้อมูลดังกล่าว อาจส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของประเทศไทย

๔) มาตรา ๑๕ (๑) ถึง (๙) ที่บัญญัติถึงบุคคลผู้มีหน้าที่รายงานข้อมูลบัญชีทางการเงินที่ต้องถูกรายงานต่ออธิบดีกรมสรรพากร มีข้อสังเกตว่า ยังไม่ได้บัญญัติให้ผู้ประกอบกิจการเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล (Digital Asset) เป็นบุคคลที่มีหน้าที่ต้องรายงานบัญชีทางการเงินแต่อย่างใด นอกจากนี้ มีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับกรณีที่อยู่ในอนาคตองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา หรือ OECD จะมีการกำหนดเพิ่มเติมให้ผู้ประกอบกิจการเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล (Digital Asset) อยู่ในข่ายของบุคคลที่มีหน้าที่ต้องรายงานไว้หรือไม่ อย่างไร

๕) ควรที่จะมีมาตรการควบคุมการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามพระราชกำหนดฉบับนี้ เพื่อให้มีการใช้อำนาจอย่างเป็นธรรม และมีข้อพิจารณาว่าการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวเป็นไปตามหลักการแห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ อย่างไร รวมทั้งจะมีการออกกฎหมายลำดับรองเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ เพื่อให้การบริหารการเงินและภาษี มีความโปร่งใส ยุติธรรม ป้องกันการหลบเลี่ยงและปกปิดตัวตนเพื่อหลีกเลี่ยงภาษี และการฟอกเงินหรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้ เพื่อให้ประเทศไทยไม่เสียเปรียบประเทศคู่สัญญาและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๖) พระราชกำหนดฉบับนี้จะมีแนวทางในการบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างความโปร่งใสในการบริหารจัดการภาษีระหว่างประเทศกับการป้องกันการรั่วไหลของข้อมูลภาษีระหว่างประเทศที่ร้องขอ และความสมดุลระหว่างการปฏิบัติตามความตกลงต่าง ๆ กับการปกป้องข้อมูลทางธุรกิจของประเทศไทย อย่างไร และกรณีเกิดการรั่วไหลของข้อมูลที่เปิดเผยดังกล่าว จะมีหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบ มีบทลงโทษ และมีมาตรการในการเยียวยาสิทธิของเจ้าของข้อมูลที่ได้รับผลกระทบจากกรณีข้อมูลรั่วไหลอย่างไร

๗) สำหรับความพร้อมของข้อมูลในการแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบร้องขอ ซึ่งจะต้องดำเนินการโดยการเข้าสู่การประเมินประสิทธิภาพด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Peer Review Group) เช่น ข้อมูลของสถาบันการเงิน และข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับกองทรัสต์เหมือนบางประเทศ เช่น การเข้าถึงข้อมูลหุ้นชนิดผู้ถือ ซึ่งอาจทำให้คะแนนการประเมินด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลอยู่ในระดับต่ำ และอาจส่งผลกระทบต่อประเทศไทย หรือไม่ อย่างไร รวมทั้งมีความพร้อมที่จะเริ่มการแลกเปลี่ยนข้อมูลอัตโนมัติ และการปฏิบัติตามการแลกเปลี่ยนข้อมูลบัญชีทางการเงินของผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่ทางภาษีในประเทศไทยให้แก่ประเทศคู่สัญญาเป็นประจำรายปีตามมาตรฐานในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินแบบอัตโนมัติเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการเก็บภาษี

หรือมาตรฐานการรายงานทั่วไป (Common Reporting Standard : CRS) หรือไม่ อย่างไร ตลอดจน ผู้ประกอบการมีความพร้อมในการปฏิบัติตามพระราชกำหนดฉบับนี้ หรือไม่ และในการให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการเปิดเผยข้อมูลที่ได้รับตามพระราชกำหนดนี้ ควรมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ได้รับประโยชน์สูงสุดให้เป็นข้อมูลสาธารณะตามแนวทางของสหราชอาณาจักร โดยขยายขอบเขตการรายงานข้อมูลดังกล่าวให้เกินกว่ากฎเกณฑ์ตามมาตรฐานการรายงานทั่วไป (CRS) กำหนด หรือไม่ อีกทั้งการบังคับใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ อาจทำให้นักลงทุนสามารถจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัด ในประเทศที่มีอัตราภาษีต่ำ เนื่องจากตามมาตรฐานการรายงานทั่วไป (CRS) ไม่นับการรวมหุ้น ของบริษัทจดทะเบียน ดังนั้น จึงต้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการย้ายถิ่นที่อยู่ของบริษัทต่าง ๆ ให้ครอบคลุมกรณีดังกล่าวด้วย

๘) บทกำหนดโทษตามพระราชกำหนดฉบับนี้ มีการกำหนดโทษสถานเบา โดยเฉพาะโทษปรับกำหนดไว้สูงสุดเพียง ๕๐๐,๐๐๐ บาท เท่านั้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับความเสียหายที่เกิดขึ้น เช่น มาตรา ๒๘ ได้กำหนดบทลงโทษสำหรับกรณีการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดความจริง ในการดำเนินการ หรือการให้ข้อมูลตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษปรับ ตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท และมาตรา ๓๐ ได้กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ล่วงรู้ข้อมูล จากการปฏิบัติตามพระราชกำหนดนี้ แล้วนำไปเปิดเผยแก่บุคคลอื่น ซึ่งมีได้เป็นการเปิดเผยข้อมูล ตามหน้าที่และอำนาจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งเห็นว่า แม้ว่าประเทศไทยจะมีความจำเป็นในการให้ความร่วมมือตามความตกลงดังกล่าวก็ตาม แต่ควรกำหนดบทลงโทษให้เหมาะสมแก่การนำข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวไปเปิดเผยแก่บุคคลภายนอก จึงควรมีการเพิ่มบทลงโทษให้หนักขึ้น อีกทั้งเมื่อเปรียบเทียบกับบทลงโทษของประเทศต่าง ๆ ที่มีการออกกฎหมายบังคับใช้ให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทั่วไป CRS จำนวน ๑๒ ประเทศ ปรากฏว่าได้กำหนดอัตราโทษปรับไว้สูงสุดเป็นจำนวน ๓,๕๐๐,๐๐๐ บาท

๙) ควรมีแผนงานที่จะใช้ประโยชน์จากข้อมูลการเงินเพื่อการจัดการกับการหลบเลี่ยง หรือการหลีกเลี่ยงภาษี การต่อต้านคอร์รัปชัน และการฟอกเงิน ดังเช่น หน่วยงานควบคุมดูแล การเก็บภาษีอากรของประเทศสิงคโปร์ (The Inland Revenue Authority of Singapore : IRAS) ที่มีการใช้การแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อการต่อต้านการโกงภาษีมูลค่าเพิ่ม ((Value Added Tax : VAT) หรือภาษีสินค้าและบริการ (Goods and Services Tax : GST) ซึ่งเป็นภาษีที่ต้องจ่ายเมื่อมีการซื้อสินค้า หรือบริการรวมถึงการนำเข้าสินค้า หรือควรมีระบบการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับกรณีการส่งออกสินค้า หรือไม่ อย่างไร

๑๐) ได้มีการเตรียมความพร้อมสำหรับความร่วมมือในการป้องกันการกร่อนฐานภาษี และการโยกย้ายกำไรไปยังประเทศที่มีภาวะภาษีต่ำกว่าหรือไม่มีภาวะภาษี (Base Erosion and Profit Shifting : BEPS 2.0) โดยเฉพาะ Pillar II ที่เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศให้มีการกำหนดจัดเก็บภาษี เพิ่มเติม (Top Up Tax) หากอัตราภาษีขั้นต่ำ (Global Minimum Tax Rate) ซึ่งพิจารณาจากอัตรา ภาษีที่แท้จริง (Effective Tax Rate) ของกลุ่มบริษัทข้ามชาติในแต่ละประเทศนั้นต่ำกว่าอัตรา ร้อยละ ๑๕ หรือไม่ อย่างไร

๑๑) มีการจัดทำแผนและกำหนดตัวชี้วัดในการวัดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติตามพระราชกำหนดฉบับนี้ เช่น มีการเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้น หรือช่วยลดการหลีกเลี่ยงภาษีได้ หรือไม่ อย่างไรก็ตาม ทั้งนี้เพื่อให้การเตรียมความพร้อมในการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล ตลอดจนมีแนวทางในการดำเนินการกับกลุ่มบุคคลที่คาดว่าจะมีโอกาสหลีกเลี่ยงภาษี หรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้ เพื่อให้การตราพระราชกำหนดฉบับนี้มีความคุ้มค่าและสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีต่าง ๆ ได้อย่างแท้จริง

๑๒) หากมีการพัฒนาระบบการจัดการข้อมูลเป็นระบบที่เจ้าของบัญชีต้องลงลายมือชื่อ (Self - Certification form) จะสามารถเชื่อมโยงกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ หรือไม่

๒.๓ การตอบชี้แจง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ) ได้ตอบชี้แจงสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑) ที่ผ่านมา คณะรัฐมนตรีมีความตั้งใจที่จะดำเนินการปฏิบัติตามพันธกรณีและข้อผูกพันในการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษีอากรและข้อมูลบัญชีทางการเงินโดยจะตราเป็นพระราชบัญญัติ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และมีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา หรือ OECD อย่างต่อเนื่อง จากนั้นจึงมีการร่างกฎหมายขึ้น จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งระหว่างนั้นได้มีการรับฟังความคิดเห็นมาโดยตลอด การที่มีผู้แสดงความคิดเห็นเป็นจำนวนน้อยนั้น เนื่องจากเรื่องดังกล่าวไม่สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย เพราะเป็นข้อมูลที่ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาแล้วเสร็จในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๕ และได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ผ่านมาในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕ ทั้งนี้ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาถึงวาระที่ ๒ ชั้นกรรมาธิการ ซึ่งได้พิจารณาเสร็จแล้ว โดยใช้เวลาในการพิจารณาประมาณ ๓ เดือน และได้เสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว แต่เนื่องจากมีข้อจำกัด กล่าวคือ ใกล้เคียงกำหนดเวลาการปิดสมัยประชุมรัฐสภา ประกอบกับมีกำหนดระยะเวลาตามเงื่อนไขที่จะต้องดำเนินการภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๖ จึงได้มีการขอถอนร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวออกจากการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร เพื่อดำเนินการให้ทันภายในกำหนดระยะเวลาการแลกเปลี่ยน ซึ่งจะเริ่มแลกเปลี่ยนข้อมูลในปีที่กำหนดในภาคผนวก ข ของความตกลง MCAA CRS (Annex F) ภายในระยะเวลา ๙ เดือน หลังจากสิ้นปีปฏิทินที่เก็บข้อมูล ซึ่งทาง Global Forum กำหนดให้ประเทศไทยต้องเริ่มแลกเปลี่ยนข้อมูลภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๖

๒) สำหรับการปกป้องสิทธิของบุคคลภายใต้กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) นั้น กระทรวงการคลังได้วางแนวทางไว้ว่า จะพิจารณาออกกฎหมายตามข้อสัญญาที่ได้ให้ไว้กับ OECD ว่าจะต้องดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษีอากรและข้อมูลบัญชีทางการเงินให้ได้ภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๖ หากไม่สามารถทำได้จะมีเกณฑ์ในการประเมินความพร้อม

ของประเทศไทยหรือ Peer review ซึ่งจะมีข้อกติกาต่าง ๆ เพื่อทบทวนว่า ประเทศไทยมีกฎหมายภายในประเทศที่จะให้อำนาจในการดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยแล้ว หรือไม่ ซึ่งประเทศไทยได้ตราพระราชกำหนดฉบับนี้ทันภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว โดยนำรูปแบบกฎหมาย (Model Law) ที่ OECD ได้ทำความตกลงกับประเทศสมาชิกอื่นมาเป็นแนวทางในการร่างกฎหมาย ซึ่งหากประเทศไทยไม่สามารถออกกฎหมายได้ทันกำหนดเวลาดังกล่าว ก็จะถูกจัดเป็นประเทศที่ปฏิบัติตามความตกลงเพียงบางส่วน (Partially Compliant)

๓) กรณีหลักการปฏิบัติที่มีความแตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบกับ Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) ซึ่งเป็นความตกลงแบบทวิภาคีนั้น เนื่องจากการตกลงภายใต้กรอบพหุภาคี Global Forum นั้น ถือเป็นกรอบใหญ่ที่สามารถทำความตกลงเพียงครั้งเดียวแต่ครอบคลุมถึงหลายประเทศที่เป็นสมาชิก ส่วนความตกลงแบบทวิภาคี FATCA นั้น ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการปฏิบัติการตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อความร่วมมือในการปรับปรุงการปฏิบัติตามการภาษีอากรระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ และในส่วนของพระราชกำหนดฉบับนี้ จะมีการออกกฎหมายลำดับรอง ได้แก่ กฎกระทรวง ประกาศกระทรวงการคลัง และประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เพื่อกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ในการปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชกำหนดฉบับนี้ ซึ่งจะได้นำข้อสังเกตของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปใช้ประกอบการพิจารณา ร่างกฎหมายลำดับรองดังกล่าวต่อไป

๔) บทลงโทษกรณีมีข้อมูลรั่วไหลนั้น ได้มีการกำหนดอัตราโทษไว้ตามมาตรา ๓๐ ที่บัญญัติให้ ระวังโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี ในส่วนของอัตราโทษปรับนั้นบัญญัติให้ ปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งอาจกำหนดไว้ไม่เท่ากับประเทศอื่น

๕) สำหรับการป้องกันการกร่อนฐานภาษีและการโยกย้ายกำไรไปยังประเทศที่มีภาระภาษีต่ำกว่าหรือไม่มีภาระภาษี กรณี Pillar II ที่กำหนดให้ภาคธุรกิจเสียภาษีขั้นต่ำอยู่ที่อัตราร้อยละ ๑๕ นั้น ประเทศไทยบังคับใช้ตามมาตรการในการลดภาษีของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment : BOI) และอาจกำหนดให้มีการคืนภาษีเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้ประกอบการหรือนักลงทุนต่างประเทศที่มาลงทุนในประเทศไทย โดยได้มีการหารือกับ BOI และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว ซึ่งกำหนดว่า อาจมีการคืนภาษีในลักษณะของภาษีส่วนเพิ่มเติม (Top up Tax) ให้แก่ นวัตกรรมต่าง ๆ ที่มีความคล้ายคลึงกับแนวทางปฏิบัติของต่างประเทศ

๖) นับแต่พระราชกำหนดฉบับนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ เป็นต้นมา ได้มีการร้องขอข้อมูลจากประเทศคู่สัญญา แต่ไม่ใช้การแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติ ซึ่งการแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติ นั้น จะเป็นไปตามมาตรฐานสากลที่ OECD กำหนด โดยในการออกแบบหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลของประเทศไทยก็จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานของ OECD ด้วย สำหรับการเข้าถึงข้อมูลของประเทศคู่สัญญานั้น จะต้องได้รับ

ความยินยอมจากประเทศคู่สัญญา ก่อน จึงจะสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ แม้ว่าจะเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติก็ตาม ทั้งนี้ จะมีการมอบหมายให้กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง จัดทำคำอธิบาย เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับทราบในโอกาสต่อไป

๓. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

มติ : ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติอนุมัติพระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖ ด้วยคะแนนเสียง ๔๒๗ เสียง ไม่อนุมัติด้วยคะแนนเสียง ๑ เสียง งดออกเสียง ๕ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ไม่มี

๑. พระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖ (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=XLN2L>

๒. เอกสารประกอบการพิจารณาพระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖ (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ของสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖
<https://dl.parliament.go.th/handle/20.500.13072/615031>

๓. บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖
https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=10996&mid=4502

๔. บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖
https://msbis.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_report/main_warehouse_dll_x.php?aid=10997&mid=4502

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา
พระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตาม
ความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร

พ.ศ. ๒๕๖๖

(สภาผู้แทนราษฎรลงมติอนุมัติแล้ว)

บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกต
พระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูล
เพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖^๑

เนื่องด้วยประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกกรอบความร่วมมือเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษีอากร ที่เรียกว่า Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes (Global Forum) ขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) ซึ่งทำให้ประเทศไทยต้องยกระดับการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษีอากรแบบร้องขอ (Exchange of Information on Request: EOIR) และการแลกเปลี่ยนข้อมูลบัญชีทางการเงินแบบอัตโนมัติ (Automatic Exchange of Information: AEOI) ทั้งนี้ ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบร้องขอนั้น ประเทศไทยมีภาระผูกพันที่จะต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลที่คู่สัญญาร้องขอ หากคู่สัญญาได้ดำเนินร้องขอตามกระบวนการภายใต้พันธกรณี ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดอำนาจในการรวบรวมข้อมูลเหล่านี้เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบร้องขอตามความตกลงด้วย

ดังนั้น พระราชกำหนดฉบับนี้ จึงทำให้ระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษีอากรเป็นไปตามมาตรฐานสากลเช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ มีการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาครัฐ ป้องกันการหลบหลีกและหลีกเลี่ยงภาษี การขยายฐานการจัดเก็บภาษี นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้วยการเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจระดับมหภาค ในด้านการลงทุนระหว่างประเทศและการเคลื่อนย้ายเงินทุนของสถาบันการเงินของ ประเทศไทย และต่างประเทศให้สามารถครอบคลุมบริบททางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป

^๑ เรียบเรียงโดยนางสาวจิตรภาน เจียรตระกูล วิทยากรชำนาญการ กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

**ข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง
กับพระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตาม
ความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖**

๑. ข้อมูลพื้นฐาน^๒

๑.๑ ความจำเป็นในการตราพระราชกำหนด

เนื่องด้วยประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกรอบความร่วมมือเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางภาษี ที่เรียกว่า Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes (Global Forum) ขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) ซึ่งประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิก Global Forum ในลำดับที่ ๑๓๙ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๐ ทั้งนี้ การเป็นสมาชิก Global Forum ประเทศไทยต้องยกระดับการแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบร้องขอ (Exchange of Information on Request: EOIR) และการแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติ (Automatic Exchange of Information: AEOI) ในส่วนของการแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติ ประเทศไทยต้องเริ่มแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินแบบอัตโนมัติตามมาตรฐานที่ OECD กำหนด เรียกว่า Common Reporting Standard (CRS) ซึ่งคือ การแลกเปลี่ยนข้อมูลบัญชีทางการเงินของผู้ไม่มีถิ่นที่อยู่ทางภาษีในประเทศไทยให้แก่ประเทศคู่สัญญาเป็นประจำรายปี

ในการนี้ Global Forum ได้มีหนังสือถึงเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของไทย มีสาระสำคัญแจ้งว่า ประเทศไทยอยู่ระหว่างการถูกพิจารณาจัดเป็น “Jurisdiction of Relevance” อันมีความหมายว่าเป็นประเทศที่ถูกจับตามองในเรื่องความโปร่งใสทางภาษี การที่ประเทศไทยจะไม่ถูกพิจารณาให้เป็น “Jurisdiction of Relevance” นั้น ประเทศไทยจำเป็นต้องแสดงคำมั่นที่จะดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินแบบอัตโนมัติภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๖ ซึ่งเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ประเทศไทยได้แสดงคำมั่นที่จะดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินแบบอัตโนมัติภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ซึ่งหมายรวมถึงการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง อาทิ การจัดเตรียมกฎหมายภายในประเทศ การเตรียมความพร้อมในกระบวนการงานที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการด้านการรักษาความลับและความปลอดภัยของข้อมูล ซึ่งรวมไปถึงการเข้าร่วมเป็นภาคีความตกลงพหุภาคีระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินแบบอัตโนมัติ (Multilateral Competent Authority Agreement on Automatic Exchange of Financial Account Information หรือ MCAA CRS) ด้วย

๑.๒ ประเด็นเกี่ยวกับพระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖

(๑) ประเด็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบร้องขอ

คำถาม เหตุใดต้องนำการแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบร้องขอมากำหนดในพระราชกำหนดฉบับนี้

ตอบ เนื่องจากประเทศไทยได้เข้าเป็นพันธมิตรของ Global Forum ซึ่งทำให้ประเทศไทยมีภาระผูกพันในการยกระดับการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างประเทศใน ๒ ส่วน ได้แก่ การแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบร้องขอ (EOIR) และการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินแบบอัตโนมัติ (AEOI) ทั้งนี้ ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบร้องขอนั้น ประเทศไทยมีภาระผูกพันที่จะต้องแลกเปลี่ยน

^๒ กรมสรรพากร ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖

ข้อมูลที่คุณสัญญาว่าจะร้องขอ หากคุณสามารถดำเนินการร้องขอตามกระบวนการภายใต้พันธกรณี
ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดอำนาจในการรวบรวมข้อมูลเหล่านี้ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบร้องขอ
ตามความตกลงด้วย

(๒) ประเด็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติ

คำถาม ความตกลง MCAA CRS ซึ่งพระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูล
เพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖ ตราขึ้นเพื่ออนุวัติการ
คืออะไร

ตอบ ความตกลงพหุภาคีระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงิน
แบบอัตโนมัติ (Multilateral Competent Authority Agreement on Automatic Exchange of
Financial Account Information หรือ MCAA CRS) เป็นความตกลงภายใต้ “ข้อ ๖ การแลกเปลี่ยน
ข้อมูลแบบอัตโนมัติ” ของความตกลงพหุภาคีว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือด้านการบริหารภาษี
(Multilateral Convention on Mutual Administrative Assistance in Tax Matters) (ความตกลง
MAC) มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการหลบหลีกและหลีกเลี่ยงภาษี รวมถึงพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ทางภาษี
โดยกำหนดกรอบการดำเนินการและรายละเอียดเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงิน
แบบอัตโนมัติตามมาตรฐาน CRS ประกอบด้วย ๘ มาตรา สรุปหลักการดังนี้

(๑) เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติรายปีระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ โดยประเทศภาคีส่วนใหญ่
เลือกส่งและรับข้อมูลแบบต่างตอบแทนกับประเทศคู่สัญญา (Reciprocal) ซึ่งเป็นรูปแบบ
ที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในการเข้าเป็นภาคีความตกลง MCAA CRS ของประเทศไทย

(๒) ข้อมูลที่ต้องแลกเปลี่ยนสำหรับบัญชีทางการเงินที่เข้าข่ายต้องรายงาน

(๓) ระยะเวลาการแลกเปลี่ยน คือ เริ่มแลกเปลี่ยนข้อมูลในปีที่จะกำหนดในภาคผนวก ฉ
ของความตกลง MCAA CRS (Annex F) ภายในระยะเวลา ๙ เดือน หลังจากสิ้นปีปฏิทินที่เก็บข้อมูล
โดย Global Forum กำหนดให้ประเทศไทยต้องเริ่มแลกเปลี่ยนข้อมูลภายในเดือนกันยายน
๒๕๖๖ ดังนั้น ปีปฏิทินที่ผู้มีหน้าที่รายงานต้องเก็บข้อมูล คือ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ทั้งนี้ ภาคผนวก ฉ
เป็นภาคผนวกรายการเดียวที่ต้องยื่นเอกสารพร้อมกับการลงนามเข้าเป็นภาคีในความตกลง MCAA CRS
(สำหรับภาคผนวกอื่น ๆ สามารถยื่นเอกสารในขั้นตอนการแสดงเจตนาให้ความตกลง MCAA CRS
มีผลผูกพัน)

(๔) รูปแบบในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ได้แก่ รูปแบบไฟล์มาตรฐานที่กำหนดขึ้น โดยใช้ภาษา
XML (Extensible Markup Language)

(๕) กรณีเกิดข้อผิดพลาดในการส่งข้อมูลให้ประเทศคู่สัญญา หรือผู้มีหน้าที่รายงานไม่ปฏิบัติตาม
ตามข้อกำหนดในการรายงานหรือการตรวจสอบข้อมูลลูกค้า เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจต้องแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่
ผู้มีอำนาจของประเทศคู่สัญญาที่ได้รับผลกระทบจากข้อผิดพลาดดังกล่าว

(๖) การรักษาความลับและความปลอดภัยของข้อมูล จะต้องเป็นไปตามข้อกำหนด
ในความตกลง MAC โดยข้อมูลที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยน จะต้องใช้เพื่อประโยชน์ในการบริหาร
การจัดเก็บภาษีเท่านั้น

(๗) กรณีพบว่าประเทศคู่สัญญาไม่ปฏิบัติตามความตกลง MCAA CRS อย่างมีนัยสำคัญ เจ้าหน้าที่
ผู้มีอำนาจสามารถแจ้งระงับการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับประเทศคู่สัญญาได้

(๘) ความตกลง MCAA CRS จะมีผลใช้บังคับภายหลังจากที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจแจ้งต่อ OECD
เพื่อแสดงเจตนาให้มีผลผูกพัน

๑.๓ ประโยชน์ของการตราพระราชกำหนด

(๑) ช่วยให้เกิดความโปร่งใสและความเป็นธรรมในระบบภาษี ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้เกิดความสมัครใจในการเสียภาษีเงินได้มากขึ้น ป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษี ช่วยเพิ่มภาษีเงินได้ ซึ่งเป็นรายได้หลักของรัฐบาลที่จะต้องนำไปพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อันจะเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในภาพรวม

ข้อมูลของ OECD ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่า จากการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามความตกลง MCAA CRS ส่งผลให้สามารถระบุจำนวนบัญชีทางการเงินที่เป็นลักษณะ Offshore accounts ได้ จำนวน ๘๔,๐๐๐,๐๐๐ บัญชี คิดเป็นมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงินรวมจำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ ยูโร และจากการที่ประเทศภาคีได้นำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ในการบริหารจัดการจัดเก็บภาษี ทำให้สามารถลดธุรกรรมการฝากเงินในบัญชีที่มีลักษณะ Offshore accounts ได้ร้อยละ ๒๐ ถึงร้อยละ ๒๕

(๒) ช่วยรักษาและส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการลงทุนระหว่างประเทศและการเคลื่อนย้ายเงินทุนของสถาบันการเงินในและต่างประเทศ เนื่องจากระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางภาษีเป็นไปตามมาตรฐานสากล เช่นเดียวกับนานาชาติ

(๓) สามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนไปพัฒนาฐานข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบภาษีและการวิเคราะห์ความเสี่ยงในการหลบเลี่ยงภาษีต่อไปในอนาคต

(๔) การเข้าร่วมเป็นภาคีในความตกลง MCAA CRS เป็นการดำเนินการเพื่อบริการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางภาษีระหว่างประเทศให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ซึ่งจะส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทย โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินแบบอัตโนมัติเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ OECD กำหนดขึ้นมาเพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีข้ามชาติ นอกจากนี้ Global Forum ได้นำมาเป็นเกณฑ์ดำเนินการเพื่อเพิ่มความโปร่งใสทางด้านภาษีให้แก่ประเทศสมาชิก โดยจะพิจารณาจากสภาพเศรษฐกิจ ภาครัฐกิจ การเงิน และกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับภาษี และการดำเนินการด้านแลกเปลี่ยนข้อมูล อันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการจัดเก็บภาษี และสร้างความเป็นธรรมสำหรับผู้เสียภาษีในประเทศไทย

๑.๔ ผลกระทบกรณีประเทศไทยไม่สามารถดำเนินการได้ตามพันธกรณี Global Forum

ในกรณีที่ประเทศไทยไม่สามารถตรากฎหมายที่กำหนดให้ต้องมีการปฏิบัติตามพันธกรณี Global Forum ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อเข้ารับการประเมินความพร้อมการแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบร้องขอโดย Global Forum ก่อนเดือนมีนาคม ๒๕๖๖ และรองรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลบัญชีทางการเงินของปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อแลกเปลี่ยนแบบอัตโนมัติในเดือนกันยายน ๒๕๖๖ นั้น จะส่งผลดังนี้

(๑) ประเทศไทยจะได้รับผลการประเมินเป็นประเทศที่ไม่ปฏิบัติตามกรอบความร่วมมือ Global Forum (ที่เรียกว่า Non-Compliant)

(๒) ประเทศไทยจะถูกประเมินโดยกลุ่มสหภาพยุโรปให้เป็นประเทศที่ไม่ให้ความร่วมมือในทางภาษีอากร (ที่เรียกว่า EU list of non-cooperative jurisdictions)

(๓) ประเทศไทยอาจถูกมาตรการตอบโต้ทั้งทางภาษีอากร และมาตรการตอบโต้อื่นจากกลุ่มประเทศ EU ได้

๒. ข่าวก

- เมื่อประเทศไทยต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษี : จาก FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act) สู่ CRS (Common Reporting Standard)^๓

การแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษี คืออะไร และการที่ประเทศไทยเข้าร่วมพันธกรณีทั้งความตกลงกฎหมายของสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีของบุคคลธรรมดา และนิติบุคคลของสหรัฐอเมริกา ที่เรียกว่า FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act) และเข้าร่วมตามกรอบความร่วมมือขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา OECD (Organization for Economic Co-operation and Development) ตามมาตรฐานการแลกเปลี่ยนแบบ CRS (Common Reporting Standard) นั้น มีความสำคัญต่อประเทศไทย อย่างไร

หลายประเทศมองว่า “หนึ่งในสาเหตุของการหลบเลี่ยงภาษี เพราะรัฐไม่สามารถมองเห็นรายได้ที่แท้จริงของประชากรในประเทศที่จัดเก็บไว้ในประเทศอื่นได้” อันเป็นที่มาของการสูญเสียรายได้ของภาครัฐอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา จึงเห็นการผลักดันในเรื่อง “แลกเปลี่ยนข้อมูลภาษีระหว่างประเทศ” ทั้งจากสหรัฐอเมริกาภายใต้ความตกลง FATCA และจากองค์การระหว่างประเทศภายใต้กรอบความร่วมมือ OECD ตามมาตรฐานการแลกเปลี่ยนแบบ CRS ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยได้เข้าร่วมพันธกรณีกับทั้งสองความตกลง

ดังนั้น การแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษี คือ การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเงินของผู้เสียภาษี เนื่องจากข้อมูลเหล่านี้ไม่ได้อยู่ในเขตอำนาจของกรมสรรพากรประเทศนั้น ๆ ที่จะตรวจสอบได้ เพราะได้ถูกนำไปจัดเก็บไว้ที่สถาบันการเงินในต่างประเทศ เช่น นาย A ประชากรของสหรัฐอเมริกา ได้ลงทุนและมีเงินได้แต่จัดเก็บไว้ในบัญชีของธนาคารที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย ดังนั้น แม้ว่าสหรัฐอเมริกาจะมีข้อกำหนดให้ประชากรของสหรัฐอเมริกา มีหน้าที่ยื่นเสียภาษีทุกปี แม้ในปีนั้นจะไม่ได้อาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกาก็ตาม แต่เงินของนาย A ที่อยู่ในธนาคารของประเทศไทยก็ยากต่อการตรวจสอบของกรมสรรพากรของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นปัญหาในเชิงเขตอำนาจศาล (Jurisdiction) ที่ส่งผลกระทบต่อความโปร่งใสในทางภาษี (Tax Transparency) ดังนั้น จึงควรเห็นความสำคัญของการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษีอากรและบัญชีทางการเงินของผู้เสียภาษีระหว่างประเทศให้มากขึ้น

^๓ บริษัท เทอร์รา มีเดีย แอนด์ คอนซัลติง จำกัด, “เมื่อไทยต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษี : จาก FATCA ถึง CRS,” ข่าวทั่วไทย, TERRABKK, ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๓, สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๖, <https://www.terrabbk.com/news/198763/เมื่อไทยต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษี-จาก-fatca-ถึง-crs>.

ส่วนความแตกต่างระหว่าง FATCA กับ CRS

๑. คู่สัญญา

สำหรับ FATCA คือ ความตกลงแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติ (ปีละครั้ง) ระหว่างประเทศไทย และสหรัฐอเมริกา ดังนั้นภายใต้ FATCA ประเทศไทยมีหน้าที่ส่งข้อมูลทางการเงินของประชากรของสหรัฐอเมริกาที่อยู่ในประเทศไทยให้แก่สหรัฐอเมริกา และในทางกลับกันสหรัฐอเมริกามีหน้าที่ส่งข้อมูลทางการเงินของประชากรของประเทศไทยในสหรัฐอเมริกาให้แก่ประเทศไทย

สำหรับ CRS คือ การแลกเปลี่ยนข้อมูลตามมาตรฐานที่ OECD กำหนด โดยประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax purposes ซึ่งภายใต้พันธกรณีของ Global Forum ของประเทศคู่สัญญาที่เข้าร่วม ทำให้ประเทศไทยต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลทั้งแบบร้องขอ (Exchange of Information on Request : EOIR) ภายใต้กรอบอนุสัญญาภาษีซ้อนที่ประเทศไทยมีกับประเทศคู่สัญญาที่เข้าร่วม และต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติในลักษณะพหุภาคีกับประเทศสมาชิกที่อยู่ในเครือข่ายด้วย

๒. ข้อมูลของใครบ้างที่ประเทศไทยต้องรายงาน คือ ข้อมูลของทั้งบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล

สำหรับ FATCA ต้องเป็นข้อมูลทางการเงินของบุคคลของสหรัฐอเมริกา ซึ่งหมายถึงบุคคลสัญชาติสหรัฐอเมริกา (U.S. Citizen) บุคคลสองสัญชาติ ผู้ที่ถือบัตรประจำตัวผู้มีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา (กรีนการ์ด) และบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาเพื่อวัตถุประสงค์ในทางภาษี เช่น อยู่ในสหรัฐอเมริกาเป็นเวลานานกว่า ๑๘๓ วันในปีภาษี)

สำหรับ CRS จะพิจารณาจาก Tax resident ของบุคคล หรือถิ่นที่อยู่เพื่อวัตถุประสงค์ในทางภาษี ซึ่งหลักเรื่อง Tax Resident แตกต่างจากหลักถิ่นที่อยู่ในกรณีทั่วไป เช่น ในกรณีบุคคลธรรมดา จะพิจารณาจากจำนวนวันที่ได้อาศัยอยู่ในประเทศนั้น เพื่อใช้เป็นเงื่อนไขในการจัดเก็บภาษี เช่น ประเทศ A กำหนดว่า หากบุคคลอยู่ในประเทศ A เป็นเวลา ๑๘๐ วัน และมีเงินได้เกิดขึ้นในประเทศ A ประเทศ A จะมีสิทธิเก็บภาษีจากเงินได้ดังกล่าว ดังนั้นเมื่อปรับเข้ากับข้อกำหนดของ CRS จึงสรุปได้ว่า บุคคลที่จะถูกประเทศไทยรายงานข้อมูล คือ บุคคลที่ไม่มี Tax Resident ในประเทศไทย แต่เป็น Tax Resident ของรัฐคู่สัญญาที่อยู่ในเครือข่ายการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษี ซึ่งในทางปฏิบัติ บุคคลคนหนึ่งอาจเป็น Tax resident ของหลายประเทศก็ได้ หากในปีภาษีที่ผ่านมาได้อาศัยอยู่ในประเทศต่าง ๆ ตรงตามเงื่อนไขของแต่ละประเทศกำหนด

๓. ใครเป็นผู้มีหน้าที่รายงาน

ในภาพรวม FATCA กับ CRS ได้กำหนดนิยาม “สถาบันการเงินที่ต้องรายงาน” ไว้ใกล้เคียงกัน โดยพิจารณาจากประเภทของธุรกิจที่มีลักษณะการให้บริการที่อาจก่อให้เกิดรายได้และอาจถูกใช้เป็น ที่เก็บเงินกำไรของบุคคล อันได้แก่

๓.๑) สถาบันที่ทำหน้าที่รับฝากเงิน เช่น ธนาคาร

๓.๒) สถาบันผู้รับฝากสินทรัพย์ทางการเงิน (Custodian)

๓.๓) ธุรกิจเกี่ยวกับการลงทุนที่รับจัดการหรือบริหารการลงทุนให้ลูกค้า เช่น การให้บริการบริหารกองทุน

๓.๔) ผู้ประกอบธุรกิจประกันชีวิตที่มีการออกกรมธรรม์ที่มีมูลค่าเงินสดหรือแบบเงินรายปี (มีลักษณะเป็นการประกันภัยแบบพ่วงการลงทุน)

๔. ข้อมูลที่ต้องรายงาน

แม้ข้อมูลที่ต้องรายงานจะมีลักษณะคล้ายกันในแง่ที่จะต้องเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการระบุตัวตนลูกค้าส่วนหนึ่ง เช่น ชื่อบัญชี เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร และอีกส่วนหนึ่งเป็นข้อมูลบัญชีหรือข้อมูลทางการเงินที่แสดงถึงรายได้ของลูกค้าแต่ในรายละเอียด FATCA จะกำหนดเพียงให้รายงานยอดรวม ณ สิ้นปี หรือยอดรวมที่แสดงเงินเข้าออก

ในขณะที่ CRS จะระบุชุดข้อมูลที่ซับซ้อนกว่า เช่น ข้อมูลความเคลื่อนไหวในทางบัญชี เอกสารการกู้เงิน และเอกสารที่สถาบันการเงินมีการติดต่อกับลูกค้า

๕. บทลงโทษ

สำหรับ FATCA การที่ประเทศไทยไม่เข้าร่วมจะส่งผลให้สถาบันการเงินของประเทศไทยที่มีเงินได้เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา ถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ ๓๐ โดยไม่สามารถใช้สิทธิประโยชน์ตามอนุสัญญาภาษีซ้อนเพื่อลดหรือยกเว้นอัตราตามบทลงโทษของ FATCA ได้ เนื่องจากสหรัฐอเมริกา พิจารณาว่า FATCA เป็นความตกลงที่ได้จัดให้มีหลังอนุสัญญาภาษีซ้อน จึงเป็นไปตามทฤษฎี Later-in-Time Principle หรือกฎหมายหรืออนุสัญญาใดที่มีผลบังคับในภายหลังย่อมมีศักดิ์ที่สูงกว่า

สำหรับ CRS ไม่ได้มีการกำหนดโทษโดยหักภาษี ณ ที่จ่ายจากประเทศในเครือข่ายเหมือน FATCA แต่ผลที่ตามมาจะอยู่ในลักษณะการกีดกันหรือมาตรการต่อต้านจากองค์กรระหว่างประเทศหรือประเทศสมาชิกในลักษณะต่าง ๆ เช่น การจัดอยู่ในประเทศที่มีระบบภาษีที่ไม่โปร่งใส และอาจเป็นผลต่อการถูกขึ้น EU Blacklist ได้

ภาคผนวก

- : หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๑๕๔๗๔
ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖
เรื่อง พระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตาม
ความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖
กราบเรียน ประธานวุฒิสภา
- : พระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตาม
ความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖
(สภาผู้แทนราษฎรลงมติอนุมัติแล้ว)

(๑)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ 5252
วันที่ 14 ก.ค. 2566
เวลา 16.18 น.

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๕๕๓๕

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง พระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖
กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย พระราชกำหนดในเรื่องนี้

ด้วยได้มีการประกาศใช้พระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นกฎหมายแล้ว ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอพระราชกำหนดดังกล่าว มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๒๕๘/๒๖ วันที่ 14 / ๗ / ๒๖
เวลา ๒:๕๔ น. ส่ง พ.ร.บ.
สำนักการประชุม

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๕๕ (นิคม)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (ม391/D/งาน สนช/ส ส่งสภา)
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban@soc.go.th

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่ 2/๒๖
วันที่ 14 / ๗ / ๒๖
เวลา 16.27 น.

พระราชกำหนด

การแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติ
ตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร
พ.ศ. ๒๕๖๖

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ

พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามความตกลง
ระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร

พระราชกำหนดนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้
โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชกำหนดนี้
เพื่อให้ประเทศไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีและข้อผูกพันในการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษีอากร
และข้อมูลบัญชีทางการเงินตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร และเพื่อให้การจัดเก็บภาษี
เกิดความเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ

ซึ่งการตราพระราชกำหนดนี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติ ตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖”

มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชกำหนดนี้

“เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญาตามที่ระบุในความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากรตามหมวด ๑ การแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบร้องขอ หรือความตกลงตามหมวด ๒ การแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติ

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมสรรพากร

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกำหนดนี้

มาตรา ๔ บรรดาคำสั่งหรือหนังสืออื่นใดที่อธิบดีมีถึงบุคคลใดตามพระราชกำหนดนี้ ให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือให้นำไปส่ง ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ หรือสำนักงานของบุคคลนั้น ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของบุคคลนั้น ถ้าไม่พบผู้รับ ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ หรือสำนักงานของผู้รับ จะส่งให้แก่บุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว และอยู่หรือทำงานในบ้านหรือสำนักงานที่ปรากฏว่าเป็นของผู้รับนั้นก็ได้

ในกรณีที่ไม่สามารถส่งตามวิธีในวรรคหนึ่งได้ หรือบุคคลนั้นออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ใช้วิธีปิดคำสั่งหรือหนังสืออื่น แล้วแต่กรณี ในที่ซึ่งเห็นได้ง่าย ณ ที่อยู่ หรือสำนักงานของบุคคลนั้น หรือบ้านที่บุคคลนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรครั้งสุดท้าย หรือโฆษณาข้อความย่อในหนังสือพิมพ์ที่จำหน่ายเป็นปกติในท้องถิ่นนั้น หรือโฆษณาทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์สาธารณะ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงก็ได้

เมื่อได้ปฏิบัติตามวิธีที่กำหนดในวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้วให้ถือว่าเป็นอันได้รับแล้ว

มาตรา ๕ บรรดาคำสั่งหรือหนังสืออื่นใดที่อธิบดีส่งไปยังบุคคลใดตามพระราชกำหนดนี้ หรือบรรดาข้อมูล บัญชีทางการเงิน คำชี้แจง เอกสาร หรือหลักฐานใด ๆ ที่บุคคลใดต้องจัดทำ

หรือนำส่งให้แก่อธิบดีตามพระราชกำหนดนี้ อาจกระทำด้วยกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งให้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดทำ การส่ง การรับ ตลอดจนการเก็บรักษาที่เกี่ยวข้องไว้ด้วย ซึ่งต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกำหนดนี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชกำหนดนี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบร้องขอ

มาตรา ๗ ในหมวดนี้

“ความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร” หมายความว่า

(๑) ความตกลงหรืออนุสัญญาเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อนและการป้องกันการเลี่ยงรัษฎากรที่รัฐบาลไทยหรือสำนักงานการค้าและเศรษฐกิจไทยทำกับคู่สัญญา หรือ

(๒) ความตกลงพหุภาคีว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือด้านการบริหารภาษีที่รัฐบาลไทยได้เข้าผูกพันเป็นภาคี

“คู่สัญญา” หมายความว่า รัฐบาลต่างประเทศ หรือหน่วยงานต่างประเทศที่ได้ทำความตกลงหรืออนุสัญญาเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อนและการป้องกันการเลี่ยงรัษฎากรกับรัฐบาลไทย หรือสำนักงานการค้าและเศรษฐกิจไทย หรือที่เป็นภาคีตามความตกลงพหุภาคีว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือด้านการบริหารภาษี

มาตรา ๘ ภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยมีอำนาจแลกเปลี่ยนข้อมูลตามที่ได้รับการร้องขอจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญา ทั้งนี้ การแลกเปลี่ยนข้อมูลดังกล่าวต้อง

(๑) เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการบริหารการจัดเก็บภาษีอากรและการบังคับใช้กฎหมายภาษีอากรของคู่สัญญาผู้ร้องขอ และ

(๒) เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลซึ่งอยู่ระหว่างการตรวจสอบ การสอบสวน การดำเนินคดี หรือการบังคับคดีในทางภาษีอากรโดยคู่สัญญาผู้ร้องขอ รวมทั้งข้อมูลของบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว

มาตรา ๙ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญาใดประสงค์จะขอข้อมูลภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญานั้นทำคำร้องขอข้อมูลส่งมายังเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทย โดยอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) รายละเอียดข้อมูลของบุคคลซึ่งอยู่ระหว่างการตรวจสอบ การสอบสวน การดำเนินคดี หรือการบังคับคดีในทางภาษีอากรโดยคู่สัญญาผู้ร้องขอ หรือข้อมูลของบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว

(๒) ข้อมูลที่ร้องขอ รวมถึงลักษณะและรูปแบบของข้อมูลที่คู่สัญญาผู้ร้องขอประสงค์จะให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยจัดส่งให้

(๓) วัตถุประสงค์ในทางภาษีที่เป็นเหตุในการขอข้อมูล

(๔) เหตุที่ทำให้เชื่อว่ามีข้อมูลที่ร้องขออยู่ในประเทศไทย หรือมีข้อมูลที่ร้องขออยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของบุคคลซึ่งอยู่ในประเทศไทย

(๕) ชื่อและที่อยู่ของบุคคลซึ่งเชื่อว่าครอบครองข้อมูลที่ร้องขอ

(๖) ข้อความซึ่งแสดงให้เห็นว่าการร้องขอดังกล่าวสอดคล้องกับกฎหมายหรือแนวปฏิบัติในทางบริหารของคู่สัญญาผู้ร้องขอ เพื่อแสดงให้เห็นว่าหากข้อมูลนั้นอยู่ในดินแดนของคู่สัญญาผู้ร้องขอ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญาผู้ร้องขอจะสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้ตามกฎหมายหรือแนวปฏิบัติปกติในทางบริหารของคู่สัญญาผู้ร้องขอ และการขอข้อมูลนั้นสอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร

(๗) ข้อความซึ่งแสดงให้เห็นว่าคู่สัญญาผู้ร้องขอได้ดำเนินมาตรการทั้งหมดเท่าที่ตนจะสามารถกระทำได้เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลดังกล่าวแล้ว หรือในกรณีที่มีมาตรการที่สามารถดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลดังกล่าวแต่การดำเนินมาตรการดังกล่าวจะทำให้เกิดความยากลำบากเกินสมควร

มาตรา ๑๐ ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยปฏิเสธการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามหมวดนี้ หากปรากฏเหตุหนึ่งเหตุใดดังต่อไปนี้

(๑) การได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อแลกเปลี่ยนตามหมวดนี้จะเป็นการขัดต่อกฎหมายหรือแนวปฏิบัติปกติในทางบริหารของประเทศไทยหรือของคู่สัญญาผู้ร้องขอ

(๒) การแลกเปลี่ยนข้อมูลจะเป็นการขัดต่อกฎหมายหรือแนวปฏิบัติปกติในทางบริหารของประเทศไทยหรือของคู่สัญญาผู้ร้องขอ

(๓) การแลกเปลี่ยนข้อมูลจะมีผลเป็นการเปิดเผยความลับทางการค้า ธุรกิจอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือความลับทางวิชาชีพ หรือกรรมวิธีทางการค้า หรือข้อมูลที่เปิดเผยจะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(๔) มีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าคู่สัญญาผู้ร้องขอจะไม่สามารถรักษาข้อมูลที่ได้รับไว้เป็นความลับ

(๕) เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญาผู้ร้องขอจะไม่สามารถจัดส่งข้อมูลลักษณะเดียวกันที่มีอยู่ในดินแดนของตน หากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยร้องขอข้อมูลดังกล่าว

(๖) หลักการในการจัดเก็บภาษีอากรของคู่สัญญาผู้ร้องขอขัดหรือแย้งกับหลักการในการจัดเก็บภาษีอากรซึ่งเป็นที่ยอมรับทั่วไปหรือขัดต่อบทบัญญัติของความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร

(๗) คู่สัญญาผู้ร้องขอยังมิได้ดำเนินการทั้งหมดเท่าที่จะทำได้เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลภายใต้กฎหมายหรือแนวปฏิบัติทางบริหาร เว้นแต่การดำเนินการดังกล่าวจะทำให้เกิดความยากลำบากเกินสมควร

(๘) การแลกเปลี่ยนข้อมูลตามคำร้องขอของคู่สัญญาจะมีผลทำให้เกิดการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมต่อบุคคลผู้มีสัญชาติไทย

มาตรา ๑๑ เมื่อได้รับคำร้องขอข้อมูลตามมาตรา ๙ แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยพิจารณาว่าคำร้องขอข้อมูลนั้นอยู่ในหลักเกณฑ์การแลกเปลี่ยนข้อมูลตามมาตรา ๘ หรือไม่ และคำร้องขอข้อมูลนั้นมีรายการครบถ้วนและมีรายละเอียดที่ชัดเจนเพียงพอต่อการดำเนินการหรือไม่ รวมทั้งมีเหตุปฏิเสธการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามมาตรา ๑๐ หรือไม่

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยเห็นว่าคำร้องขอข้อมูลนั้นมีรายการไม่ครบถ้วนหรือมีรายละเอียดไม่ชัดเจนหรือไม่เพียงพอต่อการดำเนินการตามคำร้องขอข้อมูลได้ ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยแจ้งเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญาผู้ร้องขอว่าคำร้องขอดังกล่าวมีรายการไม่ครบถ้วน หรือมีรายละเอียดไม่ชัดเจนหรือไม่เพียงพอต่อการดำเนินการตามคำร้องขอได้ และแจ้งเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญาผู้ร้องขอให้จัดทำข้อมูลเพิ่มเติมส่งมายังเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยภายในระยะเวลาที่กำหนด

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยพิจารณาคำร้องขอข้อมูลแล้วเห็นว่าคำร้องขอข้อมูลนั้นไม่อยู่ในหลักเกณฑ์การแลกเปลี่ยนข้อมูลตามมาตรา ๘ หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญาผู้ร้องขอไม่ดำเนินการจัดทำและส่งข้อมูลเพิ่มเติมภายในระยะเวลาที่กำหนดในวรรคสองโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือมีเหตุปฏิเสธการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามมาตรา ๑๐ ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยปฏิเสธคำร้องขอข้อมูลพร้อมแจ้งเหตุผลของการปฏิเสธให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญาผู้ร้องขอทราบ

มาตรา ๑๒ เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยพิจารณาคำร้องขอข้อมูลตามมาตรา ๑๑ แล้วเห็นว่าคำร้องขอข้อมูลนั้นอยู่ในหลักเกณฑ์การแลกเปลี่ยนข้อมูลตามมาตรา ๘ และมีรายการครบถ้วน และมีรายละเอียดที่ชัดเจนเพียงพอต่อการดำเนินการ รวมทั้งไม่มีเหตุปฏิเสธการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามมาตรา ๑๐ ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามที่ได้รับคำร้องขอ ทั้งนี้ หากยังไม่มีข้อมูลดังกล่าว ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยสั่งการให้อธิบดีดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลตามที่ได้รับคำร้องขอนั้นและส่งให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยเพื่อใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามที่ได้รับคำร้องขอได้

ในการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้บุคคลซึ่งครอบครองหรือควบคุมข้อมูลของบุคคลซึ่งถูกระบุในคำร้องขอ มาให้ถ้อยคำ หรือส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือรวบรวมและนำส่งข้อมูลนั้นให้แก่อธิบดีได้

หมวด ๒

การแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติ

มาตรา ๑๓ ในหมวดนี้

“ความตกลง” หมายความว่า ความตกลงพหุภาคีระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการแลกเปลี่ยนข้อมูลบัญชีทางการเงินแบบอัตโนมัติ

“คู่สัญญา” หมายความว่า รัฐหรือภาคีตามความตกลง ทั้งนี้ ตามรายชื่อที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“บัญชีทางการเงิน” หมายความว่า บัญชีรับฝากเงิน บัญชีรับฝากสินทรัพย์ บัญชีเพื่อการลงทุน หรือกรมธรรม์ประกันชีวิต ของลูกค้าของผู้มีหน้าที่รายงาน

“ผู้ที่ต้องถูกรายงาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีถิ่นที่อยู่ทางภาษีในดินแดนของคู่สัญญา หรือกองมรดกของเจ้ามรดกซึ่งมีถิ่นที่อยู่ทางภาษีในดินแดนของคู่สัญญา

มาตรา ๑๔ ภายใต้ความตกลง เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยมีอำนาจแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติซึ่งข้อมูลบัญชีทางการเงินที่ต้องถูกรายงานที่ได้รับมาตามมาตรา ๑๘ กับเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญา โดยข้อมูลที่จะแลกเปลี่ยนกับคู่สัญญาใด ต้องเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่ต้องถูกรายงานซึ่งมีถิ่นที่อยู่ทางภาษีในดินแดนของคู่สัญญานั้น

มาตรา ๑๕ ให้บุคคลดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีหน้าที่รายงานข้อมูลบัญชีทางการเงินที่ต้องถูกรายงานต่ออธิบดี

- (๑) สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน
- (๒) บริษัทหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- (๓) สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น
- (๔) ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต
- (๕) ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า
- (๖) ผู้ดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญาตามกฎหมายว่าด้วยการดูแลผลประโยชน์ของคู่สัญญา
- (๗) ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม

พุทธศักราช ๒๕๑๕

- (๘) ทริสต์ตามกฎหมายว่าด้วยทริสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน
- (๙) บุคคลอื่นใดซึ่งมีข้อมูลบัญชีทางการเงินตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

บุคคลตามวรรคหนึ่งต้องมีลักษณะหรือการให้บริการหรือทำธุรกรรมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๖ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดยกเว้นบุคคลผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา ๑๕ ให้ไม่ต้องมีหน้าที่รายงาน

มาตรา ๑๗ ให้ผู้มีหน้าที่รายงานจัดให้ลูกค้ำแจ้งและยืนยันข้อมูลเกี่ยวกับถิ่นที่อยู่ทางภาษีทุกครั้งที่มีการเปิดบัญชีทางการเงินใหม่

บัญชีทางการเงินที่ผู้มีหน้าที่รายงานต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ได้แก่ บัญชีทางการเงินที่มีลักษณะและไม่เป็นบัญชีทางการเงินที่ถูกยกเว้นการรายงานตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อลูกค้ำแจ้งและยืนยันตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้มีหน้าที่รายงานตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว และหากพบว่าบัญชีทางการเงินใดถือโดยลูกค้ำซึ่งเป็นผู้ที่ต้องถูกรายงาน หรือถือโดยลูกค้ำซึ่งมีผู้มีอำนาจควบคุม

เป็นผู้ที่ต้องถูกรายงาน ให้ผู้มีหน้าที่รายงานกำหนดให้บัญชีทางการเงินดังกล่าวเป็นบัญชีทางการเงินที่ต้องถูกรายงาน

ผู้ที่ต้องถูกรายงานตามวรรคสาม ไม่หมายความรวมถึงหน่วยงานของรัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ ธนาคารกลาง และหน่วยงานทางการเงินอื่น ทั้งนี้ เฉพาะที่มีลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และผู้ซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนด

ผู้มีอำนาจควบคุม หมายความว่า บุคคลธรรมดาซึ่งใช้อำนาจควบคุมเหนือลูกค้ำซึ่งไม่ใช่บุคคลธรรมดา ทั้งนี้ ลักษณะของลูกค้ำและการใช้อำนาจควบคุมเหนือลูกค้ำแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาถิ่นที่อยู่ทางภาษีของผู้ที่ต้องถูกรายงาน การแจ้งและยืนยันข้อมูล และการตรวจสอบข้อมูล ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ กฎกระทรวงอาจกำหนดให้แตกต่างกันตามประเภทหรือมูลค่าของบัญชีทางการเงินก็ได้

มาตรา ๑๘ เมื่อผู้มีหน้าที่รายงานกำหนดบัญชีทางการเงินที่ต้องถูกรายงานแล้ว ให้ส่งข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีทางการเงินที่ต้องถูกรายงานและข้อมูลของผู้มีหน้าที่รายงานดังต่อไปนี้ ไปยังอธิบดีภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ของปีถัดไป เพื่อส่งให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทย ใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติต่อไป

(๑) ข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าของบัญชีหรือผู้มีอำนาจควบคุมของเจ้าของบัญชี ได้แก่ ชื่อ ที่อยู่ หมายเลขประจำตัวผู้เสียภาษี วัน เดือน ปีเกิด และสถานที่เกิด หรือข้อมูลอื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๒) ข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีทางการเงิน ได้แก่ เลขที่บัญชี ยอดเงินในบัญชีหรือมูลค่าเงินสด ในกรมธรรม์ ดอกเบี้ยที่ได้รับ หรือผลประโยชน์อื่นใดตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๓) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้มีหน้าที่รายงาน ได้แก่ ชื่อและหมายเลขระบุตัวตนของผู้มีหน้าที่รายงาน ทั้งนี้ ให้ใช้ข้อมูล ณ วันสิ้นปีปฏิทิน หรือ ณ วันอื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

การส่งข้อมูลตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และรูปแบบการส่งข้อมูลที่อธิบดีประกาศกำหนด

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร รัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศผ่อนผันการส่งข้อมูลบางรายการ หรือขยายกำหนดเวลาการส่งข้อมูลนั้นออกไปก็ได้

มาตรา ๑๙ ภายหลังจากการดำเนินการตามมาตรา ๑๗ แล้ว หากปรากฏข้อเท็จจริงแก่ผู้มีหน้าที่รายงานว่ามีข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงไป อันมีผลทำให้บัญชีทางการเงินใดเป็นบัญชีทางการเงินที่ต้องถูกรายงานหรือทำให้ไม่เป็นบัญชีทางการเงินที่ต้องถูกรายงานอีกต่อไป ให้ผู้มีหน้าที่รายงานกำหนดเพิ่มให้บัญชีนั้นเป็นบัญชีทางการเงินที่ต้องถูกรายงานหรือยกเลิกการกำหนดให้บัญชีทางการเงินนั้นเป็นบัญชีทางการเงินที่ต้องถูกรายงาน แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๐ ให้ผู้มีหน้าที่รายงานเก็บรักษารายการและหลักฐานการดำเนินการต่าง ๆ ว่าได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวดนี้ และข้อมูลที่ได้รับรวบรวมมาจากกระบวนการตรวจสอบบัญชีทางการเงินตามหมวดนี้เป็นระยะเวลาหกปีนับแต่วันสิ้นปีปฏิทินที่เสร็จสิ้นกระบวนการตรวจสอบบัญชีทางการเงินนั้น

มาตรา ๒๑ ผู้มีหน้าที่รายงานอาจแต่งตั้งตัวแทนเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๒๐ ก็ได้ ทั้งนี้ ให้ผู้มีหน้าที่รายงานยังคงมีความรับผิดชอบหากตัวแทนมิได้ดำเนินการถูกต้องครบถ้วนตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๒๐ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๒ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามหมวดนี้ ให้อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้มีหน้าที่รายงาน กรรมการ ผู้จัดการ บุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการของผู้มีหน้าที่รายงาน หรือตัวแทนซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๑ มาให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งบัญชีทางการเงิน เอกสาร หรือหลักฐานใด ๆ อันควรแก่เรื่องมาตรวจสอบได้

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ความปรากฏแก่อธิบดีว่า

(๑) ผู้มีหน้าที่รายงานไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๓๒ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ผู้มีหน้าที่รายงานนั้นปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๒) ผู้มีหน้าที่รายงานปฏิบัติตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๓๒ แต่ข้อมูลที่รายงานนั้นไม่ถูกต้องครบถ้วน ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ผู้มีหน้าที่รายงานนั้นแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

มาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามหมวดนี้ หากความปรากฏแก่อธิบดีว่าผู้มีหน้าที่รายงาน ผู้ที่ต้องถูกรายงาน หรือบุคคลอื่นใด กระทำการใด ๆ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ผู้มีหน้าที่รายงาน หรือผู้ที่ต้องถูกรายงานไม่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ผู้มีหน้าที่รายงาน หรือผู้ที่ต้องถูกรายงาน หรือบุคคลอื่นดังกล่าวปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวดนี้

หมวด ๓

อำนาจของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ

มาตรา ๒๕ ภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากรตามหมวด ๑ การแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบร้องขอ หรือความตกลงตามหมวด ๒ การแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติ ให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศไทยมีอำนาจเปิดเผยข้อมูลที่ได้รับตามพระราชกำหนดนี้ หรือข้อมูลที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของคู่สัญญา ให้แก่เจ้าพนักงานประเมินตามประมวลรัษฎากร หรือกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียม หรือกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๔

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง โดยปราศจากเหตุอันสมควร ให้อธิบดีมีอำนาจพิจารณามีคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๒๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีตามมาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔ โดยปราศจากเหตุอันสมควร ให้อธิบดีพิจารณามีคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๒๘ ผู้ใดเจตนาแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดความจริง ในการดำเนินการ หรือการให้ข้อมูลตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาท ถึงห้าแสนบาท

มาตรา ๒๙ ผู้มีหน้าที่รายงานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท

มาตรา ๓๐ ผู้ใดล่วงรู้ข้อมูลอันเนื่องจากการปฏิบัติตามพระราชกำหนดนี้ แล้วนำไปเปิดเผยแก่บุคคลอื่น เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามหน้าที่และอำนาจตามพระราชกำหนดนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๑ ความผิดตามมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ ให้อธิบดีมีอำนาจเปรียบเทียบได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนด

เมื่ออธิบดีได้ทำการเปรียบเทียบ และผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนและภายในระยะเวลาที่อธิบดีกำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับ
ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินคดีต่อไป

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๒ เพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติตามหมวด ๒
การแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติ เมื่อพระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ ให้ผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา ๑๕
ตรวจสอบบัญชีทางการเงินที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับของลูกค้าของตน
และหากพบว่าบัญชีทางการเงินใดถือโดยลูกค้าซึ่งเป็นผู้ที่ต้องถูกรายงาน หรือถือโดยลูกค้าซึ่งมีผู้มีอำนาจควบคุม
เป็นผู้ที่ต้องถูกรายงาน ให้ผู้มีหน้าที่รายงานกำหนดให้บัญชีทางการเงินดังกล่าวเป็นบัญชีทางการเงิน
ที่ต้องถูกรายงานตามหมวด ๒ การแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติ

หลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบบัญชีทางการเงินตามวรรคหนึ่ง และระยะเวลาในการส่งข้อมูล
ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ กฎกระทรวงอาจกำหนดให้แตกต่างกันตามประเภท
หรือมูลค่าของบัญชีทางการเงินก็ได้

ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับบัญชีทางการเงิน ผู้ที่ต้องถูกรายงาน ผู้มีอำนาจควบคุม
และการพิจารณาถิ่นที่อยู่ทางภาษีของผู้ที่ต้องถูกรายงานตามมาตรา ๑๗ และบทบัญญัติมาตรา ๒๑
มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้อง มาใช้บังคับ
แก่การดำเนินการตามมาตรานี้ด้วย

มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ใช้บังคับบทบัญญัติมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๓๒
ในการลงโทษหรือในทางที่จะเป็นผลร้ายแก่ผู้มีหน้าที่รายงาน จนกว่ากฎกระทรวงหรือประกาศ
ตามมาตราดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่ประเทศไทยต้องปฏิบัติตามพันธกรณีในการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษีอากรแบบร้องขอตามความตกลงหรืออนุสัญญาเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อนและการป้องกันการเลี่ยงรัษฎากร และความตกลงพหุภาคีว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือด้านการบริหารภาษี และต้องปฏิบัติตามพันธกรณีในการแลกเปลี่ยนข้อมูลบัญชีทางการเงินแบบอัตโนมัติตามความตกลงพหุภาคีระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการแลกเปลี่ยนข้อมูลบัญชีทางการเงินแบบอัตโนมัติ ประกอบกับประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกของ Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes ซึ่งเป็นกรอบความร่วมมือเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษีอากรขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development) ประเทศไทยจึงต้องดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูลภาษีอากรแบบร้องขอและข้อมูลบัญชีทางการเงินแบบอัตโนมัติกับคู่ภาคีของความตกลงดังกล่าวภายในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นเรื่องใหม่และมีความซับซ้อนในทางปฏิบัติ จึงต้องให้เวลาแก่สถาบันการเงินซึ่งจะเป็นผู้มีหน้าที่รายงาน ในการตรวจสอบและจัดเตรียมข้อมูลบัญชีทางการเงินที่อยู่ในความครอบครองดูแลของตนเพื่อใช้ในการแลกเปลี่ยน หากสถาบันการเงินของประเทศไทยไม่สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลได้ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ประเทศไทยก็就会被จัดให้เป็นประเทศที่ไม่ให้ความร่วมมือทางภาษีกับสหภาพยุโรปและกลุ่มประเทศ OECD อันเป็นคู่ค้าสำคัญ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างรุนแรงโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้รัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติในเรื่องดังกล่าวต่อสภาผู้แทนราษฎรซึ่งพิจารณาชั้นกรรมาธิการเสร็จสิ้นแล้ว แต่เนื่องจากมีการปิดสมัยประชุมสภาเสียก่อน ร่างพระราชบัญญัตินี้จึงค้างการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งหากไม่ตราพระราชกำหนดขึ้น ก็จะไม่มีความหมายที่กำหนดให้ต้องมีการปฏิบัติตามพันธกรณีดังกล่าวกรณีจึงเป็นเหตุฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

“การตราพระราชบัญญัติของรัฐสภา”

“มาตรา ๘๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ จะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔๕ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ ที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้”

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐, มาตรา ๘๑)

ออกแบบโดย : สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๐ ๒๕๓๑ ๙๔๑๙, ๐ ๒๕๓๑ ๙๔๗๑ - ๒, ๐ ๒๕๓๑ ๙๔๗๕

